

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ Α.Τ.Ε.
Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ Α.Τ.Ε.
ΣΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Σπουδαστές:
Αθανασόπουλος Γεώργιος
Μάλλης Αντώνιος



Καθηγητής:
Αναγνωστόπουλος Α.

ΠΑΤΡΑ 1996

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	2048.
----------------------	-------

Εξεταστική Επιτροπή

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μετά από αίτηση των ενδιαφερομένων με αριθμό πρωτ... 4785/23.10.96
το Συμβούλιο του Τμήματος ορίζει ημέρα παρουσίασης της πτυχιακής
εργασίας των σπουδαστών..... :

1. Αναστασία Κουρκουλάκη.....
2. Μαρίνα Αγαπίου.....
3.

με θέμα Εργάνωση και Ανάπτυξη της Α.Τ.Ε.
Η συμβολή της Α.Τ.Ε. στην ανάπτυξη της
αγροτικής οικονομίας
την Δευτέρα 4-11-96 ώρα 5.00 π.μ.

Η τριμελής επιτροπή παρουσίασης είναι:

1. Αναχρωστάκης Α. Γεωργιάδης.....
2. ~~.....~~.....
3. Χαρίτας Σπύρος.....

Όσοι από το Ε.Π. και τους σπουδαστές θέλουν, μπορούν να παρακο-
λουθήσουν την παρουσίαση που θα γίνει στην αίθουσα εποπτικών μέσων
διδασκαλίας Νο 10 παλαιού κτιρίου Σ.Δ.Ο.

Από το Συμβούλιο του Τμήματος

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

	Σελ.
A. ΙΔΡΥΣΗ Α.Τ.Ε.	1
Ιστορική Εξέλιξη	1
Βασικοί σκοποί της Α.Τ.Ε.	5
Δ. ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ- ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΗΣ Α.Τ.Ε.	8
1. Οργανόγραμμα	8
2. Διάρθρωση Δ/σεω και Υποδ/σεων	10
3. Βασική διάρθρωση Κεντρικής Υπηρεσίας	10
5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ, ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΣ ΔΟΜΗΣ ΤΗΣ ΑΤΕ (ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ-ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ) ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ	16
Ζ. Όμιλος εταιριών της Α.Τ.Ε.	21
ΣΤ. ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ Α.Τ.Ε.	25
1. Γενικές εξελίξεις	25
2. Τραπεζικές δραστηριότητες	26
Μ Ε Ρ Ο Σ Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο	
Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ Α.Τ.Ε. ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	31
A. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ	31
1. Γενικά	31
2. Εξελίξεις κατά κλάδο παραγωγής	33
B. ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ	41
Γ. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ Α.Τ.Ε. ΣΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ	

ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΗΣ	43
1. Χαρακτηριστικά του Αγροτικού Τομέα που επηρεάζουν την άσκηση της πίστης	43
2. Όροι και προϋποθέσεις χορήγησης δανείων στον Αγροτικό Τομέα	45
3. Χορηγήσεις (Χρηματοδοτική Δραστηριότητα)	46
4. Ρευστοποίηση Δανείων	50
Δ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ Α.Τ.Ε. ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	51
1. Υποστήριξη του Αγροτικού Συνεταιριστικού Κινήματος	51
2. Συμμετοχή στην υλοποίηση εθνικών και κοινοτικών αναπτυξιακών προγραμμάτων	53
3. Ερευνητική και επιστημονική Δραστηριότητα	54
Ε. Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ Α.Τ.Ε. ΣΤΟ ΑΜΕΣΟ ΜΕΛΛΟΝ (ΠΡΟΒΛΗΜΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ)	56

A. ΙΔΡΥΣΗ Α.Τ.Ε.

Ιστορική Εξέλιξη

Στις 3 Ιουλίου 1929 ο τότε πρωθυπουργός της Ελλάδος Ελευθέριος Βενιζέλος καταθέτει στη Βουλή το Σχέδιο Νόμου 4332/29 "Περί κυρώσεως της μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και Εθνικής Τραπέζης συμβάσεως περί ιδρύσεως Αγροτικής Τραπέζης".

Με το νομοσχέδιο η αγροτική πίστη στην Ελλάδα που ως τότε βρισκόταν στα χέρια της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος και μερικών άλλων περιφερειακών τραπεζών (Μακεδονίας, Ηπείρου, Κρήτης και Αρχιπελάγους), περνούσε στις αρμοδιότητες του υπό ίδρυση εθνικού πιστοδοτικού φορέα.

Το μεγάλο άλμα προς τον εκσυγχρονισμό της Ελληνικής γεωργικής παραγωγής της εποχής εκείνης και προς μία μεθοδευμένη και συστηματοποιημένη χρηματοδότησή της, ενώ ξεσήκωνε μεγάλο ενθουσιασμό, από την πλευρά των υποστηρικτών της αναμόρφωσης της Ελληνικής γεωργίας και των αγροτών - που αξίωναν επιτακτικά πιά την απαλλαγή τους από τα δεσμά της τοκογλυφίας και της οπισθοδρομικότητας-προκαλούσε, όπως ήταν φυσικό, σοβαρές πολιτικές αντιδράσεις, από την πλευρά των πολέμιων κάθε αναμορφωτικής προσπάθειας στο γεωργικό τομέα.

Στις συζητήσεις που έγιναν στο Ελληνικό Κοινοβούλιο, και που κράτησαν δώδεκα ολόκληρες ημέρες, οι υποστηρικτές του πνεύματος του εκσυγχρονισμού της Ελληνικής γεωργίας, που εκφραζόταν με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο για την ίδρυση Αγροτικής Τράπεζας, χρειάστηκε να αγωνιστούν σκληρά για να πετύχουν την εγκρισή του

από την εθνική αντιπροσωπεία, η οποία τελικά το επικύρωσε για να γίνει νόμος του κράτους στις 15 Ιουλίου 1929.

Πολλοί ήταν οι φωτισμένοι άνδρες της εποχής εκείνης που ύψωσαν το πολιτικό και πνευματικό τους ανάστημα για να καταστεί δυνατή, χάριν του τόπου, η δημιουργία του εθνικού φορέα αγροτικής πίστης και γεωργικής ανάπτυξης.

Πρωτεργάτης όμως της ίδρυσης της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος ήταν ο Αλέξανδρος Παπαναστασίου, ο οποίος και ως πρωθυπουργός και ως υπουργός Γεωργίας συνέβαλε αποφασιστικά στη γενικότερη ανάπτυξη του αγροτικού τομέα της χώρας.

Έτσι η Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος άρχισε να λειτουργεί στις 26 Σεπτεμβρίου του 1929, με Προεδρικό Διάταγμα που είχε δημοσιευθεί πριν πέντε μέρες, και το οποίο στο πρώτο του άρθρο όριζε ότι: "Ιδρύεται αυτόνομος τραπεζικός οργανισμός κοινωφελούς χαρακτήρος με έδραν τας Αθήνας και υπό την επωνυμία "Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος" σκοπόν έχων την ενάσκησιν της αγροτικής πίστεως υφ'όλας αυτής τας μορφάς, την ενίσχυσιν της συνεταιριστικής οργανώσεως και την βελτίωσιν των όρων της διεξαγωγής των γεωργικών εν γένει εργασιών και συναφών συναλλαγών".

Κατά την πρώτη συνεδρίαση που πραγματοποιήθηκε στις 23 Σεπτεμβρίου 1929, το Διοικητικό Συμβούλιο της Α.Τ.Ε., που μόλις είχε συγκροτηθεί, απευθύνει προς τους αγρότες όλης της χώρας την πρώτη του εγκύκλιο, με την οποία, καθόριζε - με βάση τον ιδρυτικό νόμο - ως κυριότερους σκοπούς της:

1. Την οικονομική ενίσχυση των αγροτών και των συνεταιρισμών τους με δάνεια για την συνήθη καλλιέργειά τους, με άλλα δάνεια μέσης

προθεσμίας για την αγορά αγροτικών μηχανών και εφοδίων και με άλλα δάνεια για βελτιώσεις των κτημάτων τους και για εγκαταστάσεις μακράς προθεσμίας.

2. Την τόνωση και εξυγίανση των συνεταιρισμών και την οργάνωση νέων κάθε μορφής ώστε μέσω αυτών να προμηθεύονται οι συνεταιίροι τα αναγκαία για την διατροφή των οικογενειών τους και για τις καλλιεργειές τους σε συμφέρουσες τιμές και με πίστωση.

3. Την διευκόλυνσή της, μέσω των συνεταιρισμών, κοινής αποθήκευσης των προϊόντων των συνεταιίρων, καλύτερης επεξεργασίας και συσκευασίας και της από κοινού, απευθείας, πώληση των προϊόντων στο εσωτερικό ή το εξωτερικό, για να βρίσκουν καλύτερες τιμές και να μη τα εκμεταλλεύονται και πλουτίζουν σε βάρος των παραγωγών οι μεσίτες και μεταπράτες.

4. Την καθοδήγηση των αγροτών από γεωπόνους της Τράπεζας, σε συνεργασία με τις υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας, για την σωστότερη καλλιέργεια των κτημάτων τους, για τα συστήματα, τα λιπάσματα και τους σπόρους που πρέπει να μεταχειρίζονται, ώστε να αυξηθεί η σοδειά και να καλυτερεύσει το είδος των προϊόντων, και επίσης την παροχή των μέσων για την εφαρμογή των οδηγιών της Τράπεζας, δηλαδή τη χορήγηση στους αγρότες των κατάλληλων λιπασμάτων σπόρων, φαρμάκων κ.λ.π. με τα οποία θα καλυτερεύσουν και θα αυξήσουν την παραγωγή τους.

5. Την καθοδήγηση των αγροτών πάνω στο πως δεν θα σπαταλούν τα χρήματά τους άσκοπα, πως να κάνουν οικονομίες για να καταθέτουν ότι τους περισσεύει στην Αγροτική Τράπεζα και τέλος πως να

ότι τους περισσεύει στην Αγροτική Τράπεζα και τέλος πως να προστατεύουν καλύτερα την σοδειά τους από θεομηνίες, πλημμύρες κ.λ.π. για να μην καταστρέφονται.

Η Α.Τ.Ε. με την πολύπλευρη δραστηριότητά της, υποβοηθεί την εφαρμογή των εκάστοτε κρατικών προγραμμάτων γεωργικής ανάπτυξης της χώρας, που συντελούν στην αύξηση του αγροτικού εισοδήματος, στη βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής θέσης του αγρότη και στη γενικότερη ανάπτυξη της οικονομίας της χώρας. Από τα μέσα της δεκαετίας του '50 η Αγροτική Τράπεζα προχώρησε στην ίδρυση μίας σειράς εταιριών μεταποίησης αγροτικών προϊόντων και αξιοποίησης των πλουτοπαραγωγικών πόρων διαφόρων περιοχών της χώρας.

Από τις αρχές της δεκαετίας του '80 η Αγροτική Τράπεζα διατηρώντας πάντα τον αναπτυξιακό της χαρακτήρα στον αγροτικό τομέα, διεύρηνε τις δραστηριότητές της και στον ευρύτερο εμπορικό τομέα, αναπτύσσοντας νέα χρηματοοικονομικά προϊόντα και υπηρεσίες.

Τα τελευταία χρόνια η Αγροτική Τράπεζα και ιδιαίτερα μετά την ανωνυμοποίησή της το 1991, επεκτάθηκε στο διεθνή χώρο ενώ παράλληλα προχώρησε στην ίδρυση ενός ολοκληρωμένου ομίλου παροχής χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών, ικανοποιώντας έτσι με ανταγωνιστικούς όρους όλες τις ανάγκες των πελατών της, επιχειρήσεων και ιδιωτών.

B. Βασικοί σκοποί της Α.Τ.Ε.

Οι καταστατικοί σκοποί της Α.Τ.Ε. που προβλέπονται μετά την μετατροπή της σε Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία, σύμφωνα με το άρθρο 26, παρ. 1 του Ν. 1914/90 (δημοσίευση στο 2960/8.7.1991 Φ.Ε.Κ.) έχουν υποστεί τις ακόλουθες μεταβολές:

Γενικά, (σύμφωνα με το άρθρο 5 του τελευταίου καταστατικού) σκοπός της Τράπεζας είναι η εκτέλεση και η παροχή για λογ/σμό της ή για λογ/σμό τρίτων κάθε τραπεζικής εργασίας και υπηρεσίας που συμβάλλει στον εκσυγχρονισμό, στην ανάπτυξη της οικονομίας και ειδικότερα του Αγροτικού τομέα.

Οι ακόλουθες δραστηριότητες εμπίπτουν στον σκοπό της τράπεζας:

1. Η χορήγηση οποιασδήποτε φύσης και μορφής δανείων και πιστώσεων προς φυσικά (αγρότες ή μη) ή νομικά πρόσωπα (συνεταιρισμούς, εταιρίες κ.λ.π.) με εμπράγματα ή προσωπική ασφάλεια στο εσωτερικό ή εξωτερικό.

2. Η προεξόφληση ή είσπραξη με προμήθεια για λογαριασμό της ή για λογαριασμό τρίτων, συναλλαγματικών, τοκομεριδίων, ενεχυρογράφων και οποιουδήποτε αξιογράφων, καθώς και η διαπραγμάτευση ή η αναπροεξόφλησή τους.

3. Η αγορά και πώληση χρυσού και συναλλάγματος, καθώς και κάθε εργασία σε συνάλλαγμα, η αγοραπωλησία χρηματογράφων και άλλων αξιών για λογαριασμό τρίτων, και η παροχή εγγυήσεων υπερ τρίτων.

4. Οι προκαταβολές έναντι φορτωτικών και η χορήγηση πιστώσεων για την παραλαβή φορτωτικών στο εσωτερικό ή εξωτερικό.

5. Η αποδοχή χρηματικών καταθέσεων κάθε μορφής και όρων, καθώς και η λειτουργία του ταμειευτηρίου.

6. Η σύναψη κάθε είδους δανείων ή άλλων συμβάσεων από το εσωτερικό ή το εξωτερικό και η έκδοση ομολογιακών δανείων.

7. Η αντιπροσώπευση και πρακτόρευση άλλων τραπεζών ή πιστωτικών οργανισμών του εσωτερικού ή εξωτερικού.

8. Η λειτουργία θυριδών ή θησαυροφυλακίων.

9. Η έκδοση και η διαχείριση οποιουδήποτε μέσου πληρωμής (πιστωτικών καρτών, ταξιδιωτικών επιταγών, πιστωτικών επιστολών κ.τ.λ.).

10. Η ίδρυση και λειτουργία κάθε μορφής και σκοπού επιχειρήσεων και εταιριών, καθώς και η συμμετοχή σε ήδη λειτουργούσες.

11. Η συνεργασία με ελληνικές, κοινοτικές, και άλλες εταιρίες του εξωτερικού.

Οι στρατηγικοί στόχοι που θέτει η Α.Τ.Ε. για την αντιμετώπιση των προκλήσεων του μέλλοντος κινούνται άνω στους άξονες.

α) της διατήρησης και επέκτασης του ρόλου της στην ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό και την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και ειδικότερα του αγροτικού τομέα.

β) της επέκτασης της δραστηριότητάς της σε όλους τους σύγχρονους χρηματοπιστωτικούς τομείς.

γ) της υιοθέτησης μίας νέας πελατοκεντρικής προσέγγισης στην εξυπηρέτηση του κοινού και των επιχειρήσεων με προσφορά πλήρους πακέτου χρηματοπιστωτικών προϊόντων και υπηρεσιών ειδικά σχεδιασμένων για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένων αναγκών τους.

δ) κατοχύρωσης της θέσης της ως μίας τράπεζας με ηγετική θέση μέσα στο Ελληνικό τραπεζικό σύστημα.

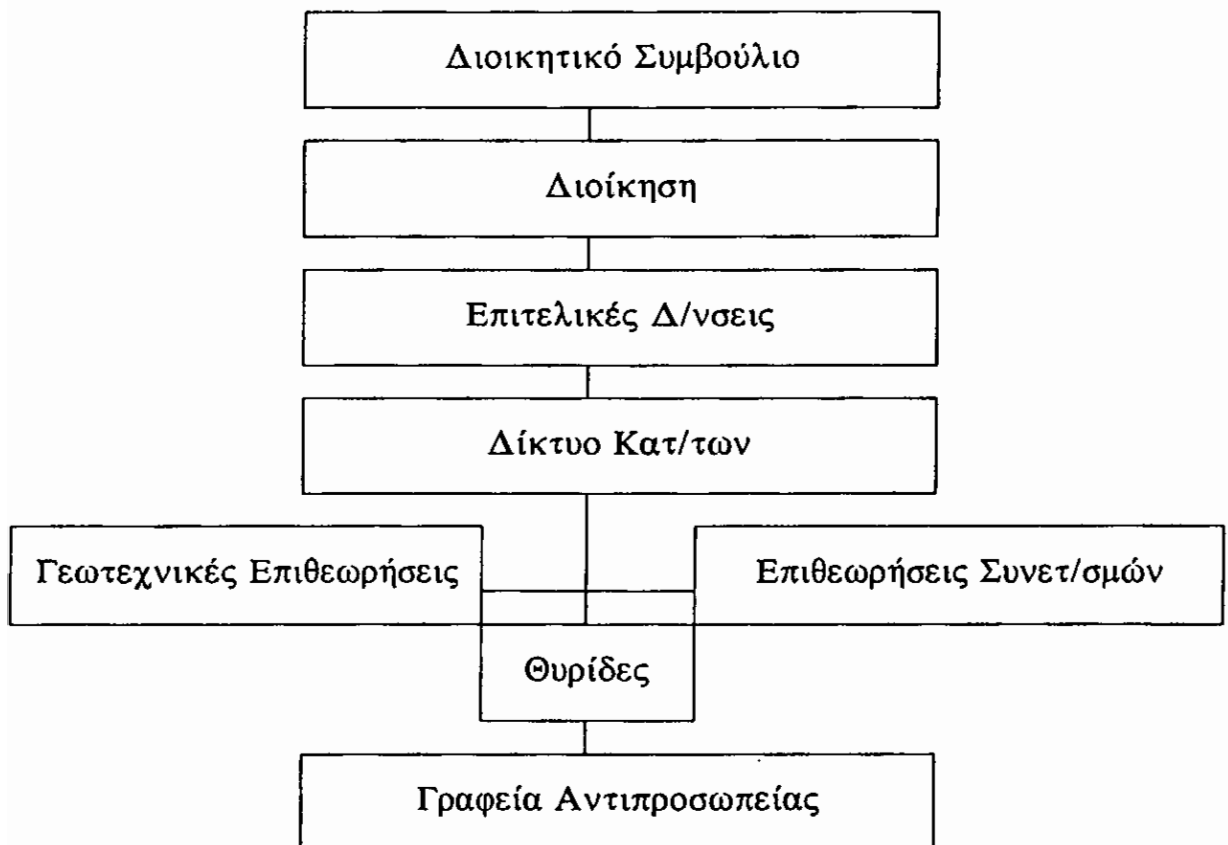
Γιά την επίτευξη των στόχων αυτών έχει τεθεί σε εφαρμογή ένα ευρύ και ολοκληρωμένο πρόγραμμα εκσυγχρονισμού της σε οργανωτικό και λειτουργικό επίπεδο.

Δ. ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ - ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΗΣ Α.Τ.Ε.

1. ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ

Το οργανόγραμμα των τραπεζών διαφέρει μεταξύ τους ανάλογα με το μέγεθός τους, αλλά κύρια με το βαθμό οργάνωσης και κατανομής αρμοδιοτήτων.

Το οργανωτικό σχήμα της Α.Τ.Ε σε γενικές γραμμές παρουσιάζεται στο πιο κάτω σχήμα:

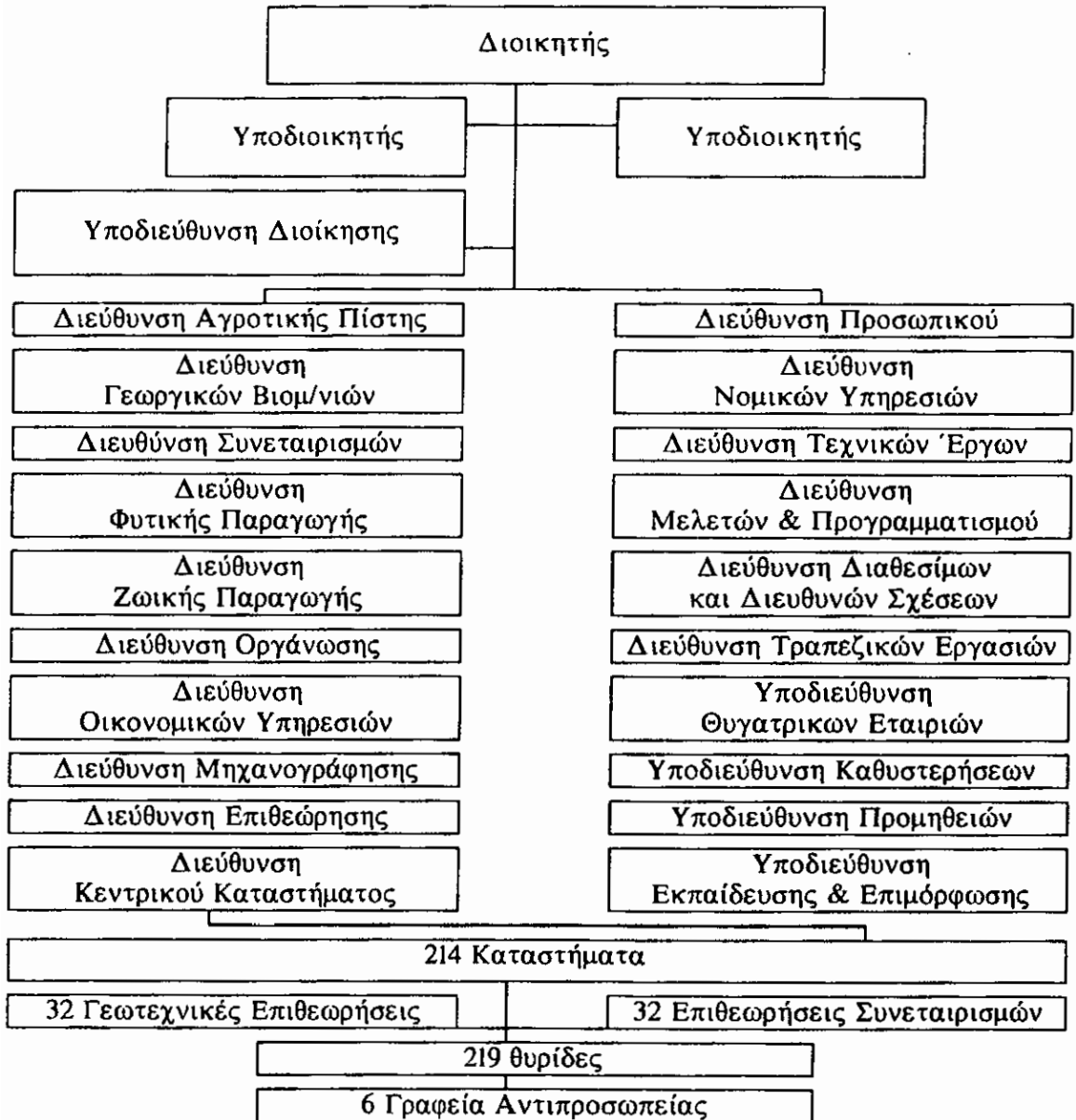


Οι λειτουργικές ανάγκες της Α.Τ.Ε, η πολυπλοκότητα των εργασιών της και το πλήθος των καταστημάτων της φαίνεται να έχουν οδηγήσει στην δημιουργία ενός μάλλον σύνθετου οργανωτικού σχήματος.

Στο πίο κάτω σχήμα παρουσιάζεται ειδικά το πλήρες οργανόγραμμα της Α.Τ.Ε.:

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ Α.Τ.Ε.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ



2. Διάρθρωση Δ/σεων και Υποδ/σεων

α) Οι Δ/σεις και Υποδ/σεις διαρθρώνονται σε τμήματα όπως ορίζεται από τον Οργανισμό της τράπεζας. Τα τμήματα είναι δυνατόν να διορθωθούν σε γραφεία με απόφαση του Διοικητή. Με απόφαση του Διοικητή επίσης επιτρέπεται να δημιουργούνται και άλλα τμήματα, πέρα απ'αυτά που προβλέπονται απ'τον οργανισμό της Α.Τ.Ε. ή και να καταργούνται ή να συγχωνεύονται ή να μετανομάζονται υπάρχοντα τμήματα, καθώς και να ανακατανέμονται οι αρμοδιότητές τους πάντα μέσα από την ίδια Δ/νση ή Υποδ/ση.

β) Σε κάθε Δ/ση και Υποδ/ση λειτουργεί αντίστοιχα Γραφείο Προϊσταμένου Δ/σης ή Υποδ/σης, έργο του οποίου είναι η κατανομή και διεκπεραίωση της αλληλογραφίας, η υποβοήθηση του Προϊσταμένου κατά τη συνεργασία του με τους υφισταμένους του, τις λοιπές υπηρεσίες της τράπεζας και τους συναλλασομένους με αυτά καθώς και κάθε άλλη εργασία που ανατίθεται σ'αυτό από το Δ/ντή ή τον Υποδ/ντή.

3. Βασική διάρθρωση Κεντρικής Υπηρεσίας

Η Κεντρική Υπηρεσία της Α.Τ.Ε. διαρθρώνεται σε Δ/σεις και Υποδ/σεις οι αρμοδιότητες των οποίων είναι οι εξής:

α) ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ: Η οργανωτική υποστήριξη της τράπεζας και των μονάδων της, όπως και των οργανισμών και επιχ/σεων ενδιαφέροντος Α.Τ.Ε.

- Η βελτίωση των διαδικασιών της Τράπεζας και του πληροφοριακού συστ/τος.
- Η σύνταξη μελετών σκοπιμότητας για την αναδιοργάνωση και τον εκσυγχ/σμό των μονάδων της Α.Τ.Ε.
- Η κατάρτιση προγράμματος τεχνολογικής υποστήριξης.
- Η μελέτη και η εισήγηση για την ανάπτυξη νέων τομέων και μορφών παροχής υπηρεσιών.
- Ο εντοπισμός κάθε είδους προβλημάτων και ο συντονισμός των ενεργειών για την επίλυσή τους.

β) ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

- Η λογιστική παρακολούθηση όλων των εργασιών της τράπεζας.
- Η κατάρτιση του προϋπολογισμού και απολογισμού των δαπανών της τράπεζας καθώς και η σύνταξη ετήσιου ισολογισμού και του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης.
- Η τήρηση των λογαριασμών των κεφαλαίων της τράπεζας.
- Η κοστολόγηση όλων των εργασιών της τράπεζας.
- Η παρακολούθηση και ρύθμιση των κάθε είδους οικονομικών σχέσεων μεταξύ τράπεζας και προσωπικού.

γ) ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΣΗΣ

- Η παροχή σύγχρονης μηχανογραφικής εξυπηρέτησης στις επιτελικές και παραγωγικές μονάδες της τράπεζας και των οργανισμών αρμοδιότητας Α.Τ.Ε.
- Η μελέτη και ο σχεδιασμός της μηχανογραφικής κάλυψης του πληροφοριακού συστήματος και η ευθύνη για την υλοποίησή τους.

- Η ευθύνη για την καλή λειτουργία, ασφάλεια, συντήρηση και αξιοποίηση του μηχανογραφικού εξοπλισμού, των προγραμμάτων και πληροφοριών της τράπεζας.
- Η συνεχής ενημέρωση πάνω στις εξελίξεις των Η/Υ και της πληροφορικής επιστήμης.

δ) ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ

- Η άσκηση τακτικού και έκτακτου οικονομικού, λογιστικού διαχειριστικού ελέγχου στις υπηρεσίες της τράπεζας.
- Η μελέτη και αξιολόγηση των πορισμάτων των ελέγχων και επιθεωρήσεων με στόχο την πιο αποδοτική και εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών.

ε) ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

- Η παρακολούθηση της εξέλιξης και της κίνησης του προσωπικού από Διοικητική άποψη.
- Η συγκέντρωση, έλεγχος και ενημέρωση των στοιχείων του προσωπικού.
- Η παρακολούθηση της εφαρμογής των διατάξεων του κανονισμού προσωπικού και της εργατικής νομοθεσίας.
- Η μέριμνα για τον καθορισμό τον έλεγχο και την τήρηση των όρων ασφαλείας.
- Ο προγραμματισμός του ανθρώπινου δυναμικού της τράπεζας.

στ) ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

- Η δικαστική διαχείριση των υποθέσεων της Α.Τ.Ε.
- Η γνωμοδότηση για κάθε θέμα νομικής φύσης που αφορά την Α.Τ.Ε., καθώς και η παροχή νομικών οδηγιών και κατευθύνσεων προς κάθε υπηρεσία της Α.Τ.Ε.

- Η παρακολούθηση και ο έλεγχος του έργου των Δικηγόρων του κεντρικού καταστήματος και των υποκαταστημάτων.
- Η υποβοήθηση του έργου του Νομικού Συμβουλίου και η ενημέρωση της Διοικήσεως.

ζ) ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

- Η κατάρτιση και η έγκριση των μελετών κατασκευής ή επεκτάσεως των κτιρίων και λοιπών εγκαταστάσεων της τράπεζας, καθώς και των κτιρίων και εξοπλισμού των γεωργικών βιομηχανιών.
- Η επίβλεψη, ο έλεγχος και η παραλαβή των εκτεταμένων συναφών έργων.

η) ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

- Η παρακολούθηση των εξελίξεων στον αγροτικό τομέα και η προώθηση του προγράμματος μελετών σε θέματα οικονομικά, θεσμικά και κοινωνικά του αγροτικού τομέα, καθώς και σε θέματα σχετικά με το τραπεζικό σύστημα και την Α.Τ.Ε. ειδικότερα.
- Οι βραχυχρόνιες προβλέψεις και μεσοπρόθεσμες προβολές μεγεθών της αγροτικής οικονομίας.
- Η παρακολούθηση των εξελίξεων της κοινής αγροτικής παραγωγής της Ε.Ο.Κ.
- Ο συντονισμός των εργασιών για την κατάρτιση του προγράμματος δράσης της τράπεζας και ο επιχειρησιακός έλεγχος της εφαρμογής του.
- Η συγκέντρωση, επεξεργασία, οργάνωση και αξιοποίηση των στατιστικών στοιχείων.
- Η τήρηση αρχείου κάθε είδους πληροφοριών.

θ) ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

- Η επεξεργασία χρηματοοικονομικών στοιχείων, με σκοπό τον καθορισμό τιμών αγοραπωλησίας συναλλάγματος.
- Η παρακολούθηση των επιμέρους πηγών των χρηματοοικονομικών πόρων της τράπεζας και των μορφών τοποθέτησής τους.
- Ο σχεδιασμός και κατάρτιση κανόνων λειτουργίας και πολιτικών με σκοπό τη διεύρυνση και τον εκσυγχρονισμό των παρεχόμενων τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών στο δίκτυο του εξωτερικού και τους ανταποκριτές.
- Η ανάπτυξη σχέσεων και συνεργασίας με τράπεζες και λοιπούς χρηματοοικονομικούς φορείς.
- Η έρευνα και η συνεχής παρακολούθηση της αξιοπιστίας των τραπεζών και λοιπών χρηματ/κών φορέων του εξωτερικού.

ι) ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

- Κάθε εργασία που έχει σχέση με τις καταθέσεις σε δραχμές και συνάλλαγμα.
- Η παρακολούθηση της συνεργασίας της εξέλιξης των καταθέσεων στις συνεταιριστικές οργανώσεις για λογαριασμό της Α.Τ.Ε.
- Η ανάπτυξη άλλων μορφών τραπεζικών εργασιών (αγορά και πώληση χρυσού, προεξόφληση γραμματίων κ.τ.λ.).
- Εργασίες που προέρχονται από τις σχέσεις της Ελλάδος με τα διάφορα ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

κ) ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ

- Η συγκέντρωση πράξεων εκτελεστικών εργασιών της τράπεζας από όλη την Ελλάδα.

- εκτέλεση διαφόρων εργασιών (αγορά και πώληση συναλλάγματος, κίνηση κεφαλαίων κ.τ.λ.).
- Η υποστήριξη των ειδικών γραφείων του εξωτερικού.
- Η διεξαγωγή των πιστωτικών εργασιών των Κεντρικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Οργανισμών.

λ) ΥΠΟΔ/ΣΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

- Η συγκέντρωση των αναγκαίων στοιχείων για την ενημέρωση του Διοικητή επί των υποθέσεων της τράπεζας.
- Η ενημέρωση της Διοίκησης και των Υπηρεσιών επί των δημοσιευμάτων του τύπου που ενδιαφέρουν την τράπεζα.
- Η ενημέρωση των κρατικών υπηρεσιών, οργανισμών του τύπου κ.τ.λ. για το έργο που συντελείται στην Τράπεζα.

μ) ΥΠΔ/ΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

- Η διαμόρφωση πλαισίων της εκπαιδευτικής πολιτικής της Τράπεζας.
- Η συνεχής βελτίωση της επαγγελματικής κατάρτισης του προσωπικού της τράπεζας.
- Η λειτουργία βιβλιοθήκης.

ν) ΥΠΟΔ/ΣΗ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ

- Η διενέργεια κάθε είδους προμηθειών (υλικά, γενικά εφόδια κ.τ.λ.) από την τράπεζα.
- Η παραλαβή και η αποθηκευτική διαχείριση όλων των Γεωργικών Εφοδίων και των υλικών της τράπεζας, καθώς και η παρακολούθηση των σχετικών δαπανών και οικονομικών αποτελεσμάτων.

5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ, ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΣ ΔΟΜΗΣ ΤΗΣ Α.Τ.Ε. (ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ-ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ)-ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ.

Η Α.Τ.Ε. χαρακτηρίζεται από μεγάλη συγκέντρωση αρμοδιοτήτων, επιτελικών, διοικητικών και εκτελεστικών στη διοίκησή της. Η απόλυτη συγκέντρωση της εξουσίας σε ορισμένα άτομα είναι καταληπτή. Ωστόσο, φαίνεται να δημιουργεί προβλήματα όπως:

- α) Είναι συγκεντρωτική η λήψη των αποφάσεων.
- β) επιβαρύνεται το ανώτατο στέλεχος για τις καθημερινές ευθύνες εποπτείας. Έτσι δεν δίνεται η δυνατότητα στα στελέχη να συγκεντρώνουν την προσοχή τους στους γενικούς στόχους, τη στρατηγική και τον προγραμματισμό.
- γ) Λείπει η υποκίνηση μέσα από την παροχή ενός πλαισίου με μεγαλύτερες δυνατότητες για ανάληψη πρωτοβουλίας και ευθύνης, και επομένως για την ανάπτυξη και εξέλιξη διοικητικών στελεχών.

Ο διοικητικός συγκεντρωτισμός περικλείει πολλά μειονεκτήματα τόσο για την ίδια την τράπεζα όσο και για την ελληνική οικονομία. Και γι' αυτό οι κεντρικές διευθύνσεις των Αθηνών, δεν είναι σε θέση να γνωρίζουν επαρκώς τα ειδικότερα προβλήματα και προοπτικές κάθε προς χρηματοδότηση έργου της περιφέρειας, ενώ ταυτόχρονα δεν φαίνεται να υπάρχει ευελιξία στην αντιμετώπιση των διαφόρων θεμάτων.

Η Α.Τ.Ε., παρά όλες τις προσπάθειες που καταβάλλει, εξακολουθεί να έχει μία παραδοσιακή δομή, σύμφωνα με την οποία η εξουσία ανατπύσσεται στην κορυφή και κινείται προς τα κάτω δια μέσου του

οργανισμού, πολύ καιρό αφού έχουν αλλάξει οι αντικειμενικοί σκοποί, τα σχέδια και το εξωτερικό της περιβάλλον.

Η Α.Τ.Ε. εξακολουθεί να διατηρεί μιά τέτοια λειτουργική οργανωτική δομή, όταν οι ομαδοποιήσεις των υπηρεσιών, και η ανάγκη για αποκέντρωση της ευθύνης για την επίτευξη κερδών απαιτούν αποκεντρωμένες διευθύνσεις. Γιατί η αποκέντρωση:

α) Φέρνει τη λήψη των αποφάσεων πλησιέστερα στα προβλήματα, διευκολύνοντας έτσι γρηγορότερες και αποτελεσματικότερες αποφάσεις.

β) υποβοηθά στη διαμόρφωση της υπευθυνότητας του ατόμου ή του τμήματος και ενθαρρύνει ένα υγιή ανταγωνισμό, μιά ευγενή άμιλλα.

γ) αποφεύγονται σφάλματα σχετικά με την αποδοτικότητα του προσωπικού. Έτσι συχνά στα νέα υποκαταστήματα, υποθέτουν ότι οι αρχικοί υπάλληλοι μπορούν να αναπτυχθούν παράλληλα με τις ανάγκες του εκεί υποκατάστηματος, ενώ στη συνέχεια διαπιστώνουν ότι, για παράδειγμα, ένας καλός προϊστάμενος χορηγήσεων, που έγινε υποδιευθυντής του τμήματος δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του ρόλου αυτού.

Όμως ας σημειωθεί ότι η διαδικασία της αποκέντρωσης είναι σύνθετη και παρουσιάζει πολλές δυσκολίες.

Η Α.Τ.Ε. πριν προχωρήσει στην αποκέντρωση θα πρέπει να ερευνήσει τουλάχιστον τρεις περιοχές:

α) Μία δεδομένη βοηθητική δραστηριότητα θα πρέπει να αποκεντρωθεί σε όλα τα άλλα τμήματα.

β) Θα πρέπει να αποκεντρωθούν όλες οι εκτελούμενες υπηρεσίες.

γ) Ποιά θα πρέπει να είναι η σχέση μεταξύ των αποκεντρωμένων υπηρεσιών και των συγκεντρωμένων υπηρεσιών.

Η πιο πάνω παρουσίαση αποβλέπει στη διαμόρφωση ορισμένων προτάσεων σχετικά με τη διοικητική οργάνωση αυτού του τραπεζικού ιδρύματος. Συγκεκριμένα προτείνεται ότι:

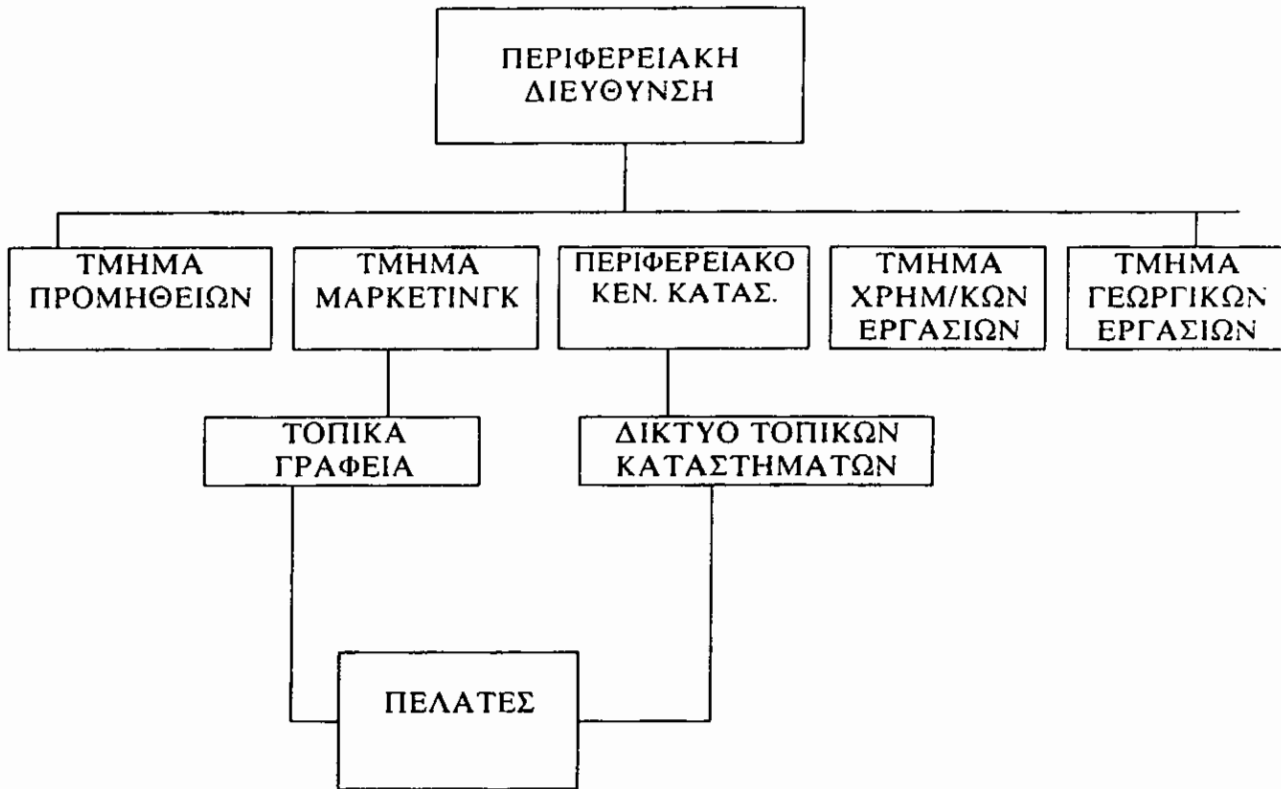
Η Α.Τ.Ε. ίσως πρέπει να ακολουθήσει μία στρατηγική αναδιοργάνωσης, ώστε να πετύχει σωστή αποκέντρωση, το αποτέλεσμα αυτής της αποκέντρωσης και της παράλληλης βελτίωσης του μηχανισμού λειτουργίας της, θα είναι τόσο άμεσο όσο και έμμεσο.

Άμεσο γιατί θα υπερνικηθούν τα μειονεκτήματα της υπάρχουσας συγκεντρωτικής διοίκησης και έμμεσο γιατί η Α.Τ.Ε θα αποκτήσει μία ισχυρή θέση μέσα στο διεθνή τραπεζικό χώρο, δίνοντάς της την δυνατότητα να αντιμετωπίσει με μεγαλύτερη ευελιξία τις μελλοντικές προκλήσεις, αλλά και να ανταγωνιστεί άλλα τραπεζικά ιδρύματα που προηγούνται στα θέματα που αναφέρθηκαν πιο πάνω. Στο διάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζεται ένας τρόπος αποκέντρωσης της Α.Τ.Ε. με τη δημιουργία περιφερειακών διευθύνσεων, οι οποίες θα πρέπει να δημιουργηθούν σε κάθε περιφέρεια.

Συγκεκριμένα η κάθε περιφερειακή διεύθυνση θα αποτελείται από τα εξής τμήματα:

- α) Μάρκετινγκ
- β) Προμηθειών
- γ) Χρηματοοικονομικών εργασιών
- δ) Γεωργικών εργασιών
- ε) Περιφερειακό κεντρικό κατάστημα.

Το οργανόγραμμα της Περιφερειακής Διεύθυνσης θα είναι το εξής:



- Το τμήμα μάρκετινγκ θα έχει ως σκοπό να διαμορφώνει τέτοια πολιτική ώστε να προσελκύει νέους πελάτες αλλά και να διατηρεί τους ήδη υπάρχοντες. Η πολιτική αυτή θα υλοποιείται με τη βοήθεια των τοπικών γραφείων.
- Τα τοπικά γραφεία δεν θα επιτελούν τραπεζικές εργασίες αλλά θα έχουν ως στόχο την πληροφόρηση και την προσέλκυση πελατών, μικρών και μεγάλων. Με τον τρόπο αυτό οι πελάτες θα γνωρίζουν τα πλεονεκτήματα που τους προσφέρει η συνεργασία τους με την τράπεζα. Επίσης τα τοπικά γραφεία θα αποτελούν πηγή πληροφόρησης και για την ίδια την τράπεζα αφού θα είναι κοντά στους πελάτες και θα γνωρίζουν τα προβλήματά τους.

- Το περιφερειακό κεντρικό κατάστημα θα έχει υπό τον έλεγχό του όλα τα τοπικά καταστήματα της περιφέρειας, στα οποία θα εκτελούνται όλες οι τραπεζικές εργασίες, όπως συνάλλαγμα, καταθέσεις, αναλήψεις, τραπεζικές επιταγές, και χορηγήσεις δανείων, ενώ θα γίνεται η εξυπηρέτηση των πελατών.

- Τα τοπικά καταστήματα είναι εκείνα στα οποία διοχετεύονται οι εισπράξεις των πελατών ενώ το περιφερειακό κεντρικό κατάστημα είναι εκείνο στο οποίο κάθε επιχείρηση - πελάτης διατηρεί ένα κύριο λογαριασμό πληρωμών και εισπράξεών της. Είναι φυσικό ότι το κεντρικό κατάστημα, που θα υπάρχει σε κάθε περιφερειακή διεύθυνση, θα κάνει περισσότερες τραπεζικές εργασίες από ότι τα τοπικά καταστήματα.

- Το τμήμα γεωργικών εργασιών θα έχει ως σκοπό την πληροφόρηση και την παροχή τεχνοοικονομικών συμβουλίων στους γεωργούς για νέες καλλιέργειες και σύγχρονα μέσα καλλιέργειας. Γενικά θα ασχολείται με τα προβλήματα που απασχολούν την γεωργική παραγωγική διαδικασία και την επίλυσή τους.

- Το τμήμα χρηματ/κών εργασιών θα έχει ως στόχο την ορθή χρήση κεφαλαίων της τράπεζας και θα αποφασίζει για το αν η τράπεζα θα διατηρήσει, θα ελλατώσει ή θα αυξήσει τις χρηματοδοτήσεις της, στην κάθε περιφέρεια.

Με τη δημιουργία περιφερειακών διευθύνσεων και των αντίστοιχων τμημάτων η τράπεζα θα βρίσκεται πιά κοντά στους πελάτες και η εξυπηρέτησή τους θα είναι πιά άμμεση. Επίσης η Α.Τ.Ε. θα είναι πιά ευέλικτη και η διάγνωση και η αντιμετώπιση των προβλημάτων πιά εύκολη και γρήγορη.

Z. ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΤΗΣ Α.Τ.Ε.

Στο χρηματοπιστωτικό τομέα του ομίλου της Α.Τ.Ε. περιλαμβάνονται πέραν της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. και οι παρακάτω εταιρίες:

- Αγροτική Ασφαλιστική Α.Ε. (Αγροτική Α.Ε.Ε.Γ.Α)
- Αγροτική Ζωής Α.Ε. (Ανώνυμη Ασφαλιστική Εταιρία Ζωής και Υγείας).
- Α.Τ.Ε. Κάρτα Α.Ε.
- Α.Τ.Ε. Leasing Α.Ε. (χρηματοδοτικής μίσθωσης)
- Α.Τ.Ε. Α.Ε.Δ.Α.Κ. (Ανώνυμη Εταιρία Διαχειρήσεων Αμοιβαίων Κεφαλαίων).
- Τράπεζα Κεντρικής Ελλάδος Α.Ε.

Η Α.Τ.Ε. εκτιμώντας τις εξελίξεις στην τραπεζική αγορά και προκειμένου να διατηρήσει ακόμη και να μεγιστοποιήσει το μερίδιο που κατέχει, έχει δημιουργήσει έναν από τους ισχυρότερους χρηματοπιστωτικούς ομίλους, που είναι σε θέση σήμερα να προσφέρει όλα σχεδόν τα σύγχρονα και υψηλής ποιότητας χρηματοοικονομικά προϊόντα και υπηρεσίες.

Στον κλάδο των γενικών ασφαλίσεων η "Αγροτική Ασφαλιστική" εξακολουθεί να κατέχει την πρώτη θέση στην κατάταξη των εταιριών του κλάδου με κριτήριο το ύψος των κερδών κατά το 1994.

Μιά χρονιά δύσκολη για τον κλάδο των ασφαλειών ήταν το 1994 στη διάρκεια του οποίου τα καθαρά κέρδη της Αγρ. Ασφ. διαμορφώθηκαν στα 2.507 εκατ. δρχ. αντί 2.962 εκατ. δρχ. το 1993.

Ομοίως η αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων μειώθηκε από 30% που ήταν το 1993 σε 23,0%, η οποία ωστόσο εξακολουθεί να είναι από τις υψηλότερες στον κλάδο.

Εξάλλου, το περιθώριο φερεγγυότητας διαμορφώθηκε και αυτήν την εταιρική χρήση σε πολύ ικανοποιητικό επίπεδο αφού υπερκαλύπτει το προβλεπόμενο από το νόμο κατά 7,7 φορές έναντι 6 το 1993. Τέλος το ύψος των καθαρών ασφαλίσεων διαμορφώθηκε σε 12 δισ. δρχ. δηλαδή παρέμεινε στα ίδια επίπεδα με το 1993.

Η "Ανώνυμη Ασφαλιστική Εταιρία Ζωής και Υγείας" εμφάνισε εντυπωσιακή αύξηση των κερδών της κατά τις έξι προηγούμενες εταιρικές χρήσεις. Το απολογιζόμενο όμως έτος, τα κέρδη της μειώθηκαν κατά 4,2% κυρίως λόγω της πτώσης των επιτοκίων των ομολόγων αλλά και της σοβαρής αύξησης των λειτουργικών δαπανών για αναπτυξιακούς σκοπούς. Πάντως η αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων της αν και μειώθηκε από 26,7% σε 22,2% παραμένει από τις υψηλότερες στον κλάδο. Δύο νέα προγράμματα προστέθηκαν το 1994 στην ήδη ευρεία γκάμα των προϊόντων της εταιρίας. Το ένα αφορά στην ασφάλιση παιδιών και το δεύτερο στην απεριόριστη κάλυψη των παροχών υγείας. Και τα δύο νέα προγράμματα συνέβαλαν στην αύξηση της παραγωγής κατά 10,3% έναντι του 1993.

Η "Α.Τ.Ε. Κάρτα Α.Ε." δραστηριοποιήθηκε στην αγορά πιστωτικών καρτών τον Ιούνιο του 1992, με την προώθηση έκδοσης τριών προϊόντων που απευθύνονται σε διαφορετικό επίπεδο εισοδήματος.

Η εταιρία προχωρεί με ικανοποιητικούς ρυθμούς στα πρώτα της βήματα. Κατά το απολογιζόμενο έτος τόσο ο κύκλος εργασιών όσο

και ο αριθμός των πιστωτικών καρτών που τέθηκαν σε κυκλοφορία αυξήθηκαν σημαντικά. Οι τελευταίες αυξήθηκαν στο συνολό τους κατά 74%. Το μερίδιο της αγοράς που κατέχει η Α.Τ.Ε. κάρτα κινείται σε χαμηλά επίπεδα, ωστόσο το 1994 παρά το σκληρό ανταγωνισμό κατάφερε να το αυξήσει κατά δύο σχεδόν ποσοστιαίες μονάδες.

Η "Α.Τ.Ε. Leasing Α.Ε." η οποία δραστηριοποιείται για τρίτη χρονιά στο χώρο της χρηματοδοτικής μίσθωσης, παρουσίασε το 1994 πολύ ικανοποιητικά αποτελέσματα. Ο κύκλος εργασιών της αυξήθηκε σε σχέση με το 1993 κατά 39,4% προσεγγίζοντας τα 3 δισ. ενώ τα καθαρά κέρδη της διαμορφώθηκαν στα 1.556 εκατ. έναντι 1.238 εκατ. δρχ. το 1993.

Πολύ ικανοποιητική ήταν η πορεία της "Α.Τ.Ε. ΑΕΔΑΚ" κατά τη δεύτερη εταιρική της χρήση.

Αν και το 1994 ήταν μία ιδιαιτέρως δύσκολη χρονιά για τα αμοιβαία κεφάλαια λόγω της φορολόγησης κατά 15% των προσόδων που διανέμονται ως μέρισμα από τα Α/Κ και της νομισματικής χρήσης του Μαΐου-Ιουνίου, η "Α.Τ.Ε. ΑΕΔΑΚ", κατάφερε ασκώντας συντηρητική και ταυτόχρονα ευέλικτη πολιτική να τοποθετήσει τα Α/Κ της Α.Τ.Ε. μεταξύ των καλύτερων στην αγορά. Για την "Τράπεζα Κεντρικής Ελλάδος" το 1994 ήταν έτος αναδιοργάνωσης και στρατηγικού σχεδιασμού της ανάπτυξής της. Τόσο οι χορηγήσεις όσο και οι καταθέσεις σημείωσαν σε σχέση με την προηγούμενη εταιρική χρήση αύξηση 11%. Οι χορηγήσεις που έφτασαν τα 47 δισ. έναντι 42 δισ. δρχ. το 1993, κατευθύνθηκαν κυρίως στους παραγωγικούς κλάδους της οικονομίας, στις εξαγωγικές δραστηριότητες, στις ναυτιλιακές

επιχειρήσεις, στις τεχνικές εταιρίες και στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Οι καταθέσεις συνυπολογιζομένων και το REPOS των οποίων το ύψος ήταν χαμηλό, ανήλθαν στα 90.360 εκατ. δρχ. έναντι 81.431 εκατ. δρχ. το 1993.

Στα πλαίσια των επιχειρησιακών στόχων που έχουν τεθεί για το 1994, ξεκίνησε η πώληση νέων τραπεζικών προϊόντων σε συνεργασία με τις αντίστοιχες εταιρίες του ομίλου της Α.Τ.Ε. Εξάλλου η υλοποίηση του στόχου της πλήρους μηχανογραφικής κάλυψης των εργασιών και η αυτοματοποίηση των λειτουργιών προχώρησε ικανοποιητικά.

ΣΤ. ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ Α.Τ.Ε.

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Η Α.Τ.Ε. μετά τη μετατροπή της σε ανώνυμη τραπεζική εταιρία και στα πλαίσια της απελευθέρωσης του τραπεζικού συστήματος, διεύρυνε το πεδίο δραστηριότητά της εκτός του παραδοσιακού πελατειακού της χώρου. Με το νέο νομικό της καθεστώς διευρύνθηκαν και οι ορίζοντες και οι στόχοι της τράπεζας οι οποίοι εκφράζονταν μέσα από το τρίπτυχο ΑΓΡΟΤΙΚΗ-ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ-ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η έκταση του ανταγωνισμού για εθνικούς, κοινοτικούς αλλά και παραπέρα διεθνείς λόγους είναι ο παράγοντας που κυριαρχεί και αναπόφευκτα θα πρέπει να αντιμετωπιστεί πιεστικότερα από οποιοδήποτε άλλο παράγοντα. Αυτό φαίνεται να οδηγεί την Α.Τ.Ε. να δράσει στο μέλλον ως μία εμπορική μάλλον τράπεζα, έστω και αν εξειδικευτεί σε κάποιες συγκεκριμένες τραπεζικές δραστηριότητες, αλλά και στην αναγκαιότητα να προβεί στις οργανωτικές και διοικητικές αλλαγές ώστε να προσαρμοστεί στο ρόλο αυτό.

Μιά από τις βασικές αλλαγές που έλαβαν χώρα σε σχέση με τους όρους άσκησης του δανειοδοτικού έργου της Α.Τ.Ε. αποτελεί η κατάργηση, (με απόφαση της τράπεζας της Ελλάδος) του ετήσιου ορίου πιστωτικής επέκτασης και κατά συνέπεια και η αποδέσμευση του συνολικού ύψους των χορηγήσεων της Α.Τ.Ε. από τη μεταβολή των υπολοίπων των τοποθετήσεων. Αυτό σημαίνει ότι η δανειοδοτική

πολιτική που ακολουθεί η Α.Τ.Ε. καθορίζεται πλέον στη βάση των δικών της στρατηγικών επιλογών και των εκάστοτε διαθεσίμων δανειακών κεφαλαίων.

Η Α.Τ.Ε. ως ανώνυμη πλέον εταιρία διαμορφώνει τη γενικότερη πολιτική της προκειμένου να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τον ανταγωνισμό των άλλων εμπορικών τραπεζών. Στο νέο περιβάλλον που διαμορφώνεται η Α.Τ.Ε. έχει θέσει ως στρατηγική επιδίωξη την εξέλιξή της σε τράπεζα πολλαπλών δραστηριοτήτων με βασικό επιχειρησιακό στόχο την ανάπτυξη των σύγχρονων τραπεζικών υπηρεσιών και προϊόντων, ιδιαίτερα εκείνων που απαιτούνται για να καλυφθούν οι διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες της τραπεζικής αγοράς.

2. ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

α) Συγκέντρωση καταθέσεων

Συνεχίστηκε και το 1994 η έντονη δραστηριότητα της Α.Τ.Ε. στον τομέα της προσέλκυσης καταθέσεων, ιδιαίτερα στο χώρο των ιδιωτών χάρη στο εκτεταμένο πανελλήνιο δίκτυο των υπηρεσιακών μονάδων της, που αποτελεί σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Στο τέλος του 1994 οι συνολικές καταθέσεις σε δραχμές και συνάλλαγμα έφτασαν τα 2.126,9 δις δρχ. έναντι 1.872,9 δις δρχ. το 1993, εμφανίζοντας αύξηση κατά 13,6%.

Αν συνυπολογιστούν και τα REPOS, οι συνολικές καταθέσεις ανήλθαν την 31.12.1994 σε 2.132,6 δις δρχ. έναντι 1.916,9 δις δρχ. την αντίστοιχη περίοδο του 1993 αυξήθηκαν δηλαδή κατά 11,2%.

Η επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης των καταθέσεων που παρατηρήθηκε σε ολόκληρο το τραπεζικό σύστημα οφείλεται στη συνεχιζόμενη περιοριστική εισοδηματική πολιτική, τη μεγάλη προσφορά τίτλων του Δημοσίου που λόγω και του αφορολόγητου τους αποτελούν τοποθετήσεις με ψηλότερες αποδόσεις, την ανάπτυξη της αγοράς των αμοιβαίων κεφαλαίων, αλλά και τη νομισματική κρίση του Μαΐου-Ιουνίου του 1994. Δεδομένων των αρνητικών αυτών παραγόντων, η αύξηση των συνολικών καταθέσεων της Α.Τ.Ε. θεωρείται ικανοποιητική. Πάντως η Α.Τ.Ε. συνεχίζει να διατηρεί τη δεύτερη θέση μεταξύ όλων των τραπεζών, αυξάνοντας μάλιστα ελαφρά το μερίδιό της στις συνολικές καταθέσεις του τραπεζικού συστήματος το 1994 η Α.Τ.Ε. εμπλούτισε τα αποταμιευτικά της προϊόντα με την προσφορά δύο νέων λογαριασμών καταθέσεων, ενός υπερταμιευτηρίου με την επωνυμία "ΔΗΜΗΤΡΑ" που προσφέρει ψηλότερο επιτόκιο από όλους τους αντίστοιχους λογαριασμούς υπό την προϋπόθεση η αρχική κατάθεση να είναι τουλάχιστον 3 εκατ. δρχ. και του νέου τρεχούμενου λογαριασμού "ΕΣΤΙΑ" με κλιμακούμενα ελκυστικά επιτόκια.

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΤΕ

(Υπόλοιπα τέλους περιόδου)

Ποσά σε εκατ. δρχ.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ								
1992			1993			1994		
Ποσά	Διαρ. %	Μεταβ. %	Ποσά	Διαρ. %	Μεταβ. %	Ποσά	Διαρ. %	Μεταβ. %
ΟΦΕΛΟΣ								
81.352	5,0	1,7	115.234	6,1	41,6	132.741	6,2	15,2
ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΥ								
942.733	57,6	10,4	1.067.090	57,0	13,2	1.243.035	58,5	16,5
ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ								
599.886	36,7	28,1	683.079	36,5	13,9	740.448	34,8	8,4
ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΕΣ								
11.310	0,7	51,5	6.628	0,4	(41,4)	10.192	0,5	58,8
ΣΥΝΟΛΟ								
1.635.281	100	15,7	1.872.031	100	14,5	2.126.416	100	13,6

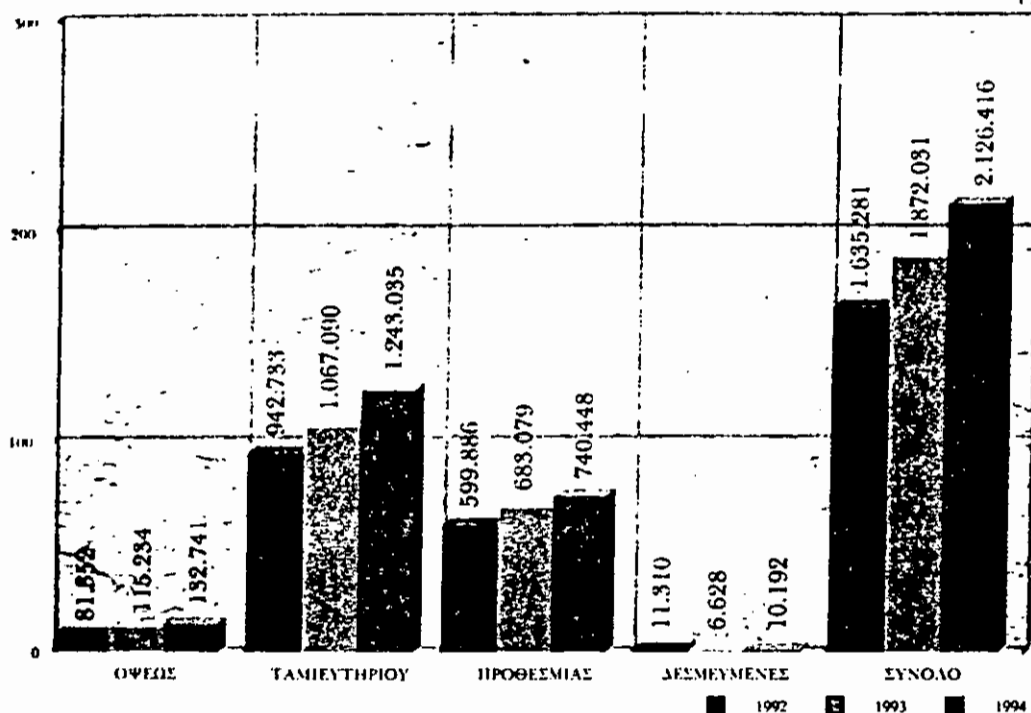
* Περιλαμβάνονται και οι καταθέσεις σε συνάλλαγμα με σταθερή τιμή

** Το ύψος των καταθέσεων με ποσοποιητικό περιλαμβάνεται στα ποσά των καταθέσεων Προθεσμίας.

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΤΕ

(Υπόλοιπα τέλους περιόδου)

Ποσά σε εκατ. δρχ.



β) Γενικές τραπεζικές εργασίες

Η εξέλιξη των εσόδων από την κίνηση κεφαλαίων και αξιών των προμηθειών από τη διακίνηση των τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου και της απόδοσης των λοιπών γενικών τραπεζικών εργασιών ήταν ικανοποιητική παρά τη γενικότερη ύφεση και κυρίως τον οξυμένο ανταγωνισμό στο χώρο των εργασιών αυτών. Ειδικότερα

ως προς τις λοιπές γενικές τραπεζικές εργασίες σημειώνονται τα ακόλουθα:

- Εργασίες σε συνάλλαγμα - εξυπηρέτηση εξαγωγικού εμπορίου.

Στον τομέα εργασιών σε συνάλλαγμα, η έντονη δραστηριοποίηση της Α.Τ.Ε. τα τελευταία χρόνια έχει ιδιαίτερος θετικά αποτελέσματα για την τράπεζα.

Το 1994 λειτούργησαν 6 νέα γραφεία εισαγωγών-εξαγωγών στα καταστήματα Αττικής, Αλεξ/λης, Πρέβεζας, Λειβαδιάς, Πειραιά και Σερρών, ανεβάζοντας σε 30 τον αριθμό των καταστημάτων που προσφέρουν αυτές τις υπηρεσίες.

Παρά την παρατεταμένη οικονομική ύφεση που αντιμετωπίζει η χώρα μας αλλά και οι χώρες της Ε.Ο.Κ. ο κύκλος εργασιών των εισαγωγών-εξαγωγών καθώς επίσης και το ύψος των προμηθειών από τις εργασίες αυτές εξελίχθηκαν, το 1994 ικανοποιητικά. Συγκεκριμένα, οι προμήθειες έφτασαν τα 810 εκατ. δρχ. έναντι 671 εκατ. δρχ. το 1993.

Η Α.Τ.Ε. επιδιώκοντας την απόκτηση ικανοποιητικού μεριδίου στο τομέα εργασιών του εξωτερικού εμπορίου, συνεχίζει σταθερά τις προσπάθειές της παράλληλα με την επέκταση του δικτύου γραφείων εισαγωγών-εξαγωγών και τη λειτουργία ανταλλακτηρίων συναλλάγματος.

Προς την κατεύθυνση αυτή, το 1994 λειτούργησαν 21 νέα ανταλλακτήρια συναλλάγματος ανεβάζοντας το συνολικό αριθμό τους σε 96. Οι αγορές και πωλήσεις συναλλάγματος που πραγματοποιήθηκαν το 1994 ανήλθαν σε 33 δις δρχ. περίπου και οι εισπραχθείσες από την Α.Τ.Ε. προμήθειες σε 265 εκατ. δρχ. έναντι 230 εκατ. δρχ. το 1993.

- Διαμεσολαβητικές εργασίες για λογαριασμό Δημοσίου.

Η Α.Τ.Ε. έχει επιλεγεί από την Πολιτεία ως ο ενδιάμεσος φορέας για τη χορήγηση επιδοτήσεων από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους και την υλοποίηση του προγράμματος πρόωρης συνταξιοδότησης των αγροτών.

Γιά την διεκπεραίωση αυτών των εργασιών, ο όγκος και το εύρος των οποίων εξαρτώνται αποκλειστικά από τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της εξέλιξης της αγροτικής παραγωγής, η Α.Τ.Ε., εισπράττει προμήθεια ύψους της οποίας καθορίζεται κάθε χρόνο.

Στη διάρκεια του 1994 καταβλήθηκαν από την Α.Τ.Ε. στους αγρότες για επιδοτήσεις 18,8 δις δρχ. έναντι 17,4 δις δρχ. το 1993 καθώς επίσης 64,7 δρχ. έναντι 75,0 δις δρχ. του 1993 για επιδοτήσεις του τακτικού προϋπολογισμού του Υπ. Γεωργίας. Εξάλλου, στα πλαίσια του προγράμματος της πρόωρης συνταξιοδότησης των αγροτών, καταβλήθηκαν - το 1994 - 12,4 δις δρχ. σε 48.813 δικαιούχους.

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ Α.Τ.Ε. ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Α. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

1. ΓΕΝΙΚΑ

Το ακαθάριστο αγροτικό προϊόν σε σταθερές τιμές σημείωσε κατά το 1994 αύξηση κατά 4,5% έναντι μείωσής του κατά 1,9% το 1993. Έτσι το ποσοστό συμμετοχής του στη διαμόρφωση του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος της χώρας ανέρχεται σε 11,7% το 1994 έναντι 11,3% το 1993. Οι παράγοντες οι οποίοι προσδιορίζουν την εξέλιξη του προϊόντος αναφέρονται στην εξέλιξη της ακαθάριστης αξίας αγροτικής παραγωγής και των απολαμβανομένων και καταβαλλομένων από τους παραγωγούς τιμών.

Συγκεκριμένα η ακαθάριστη αξία αγροτικής παραγωγής σε αγοραίες τιμές, σημείωσε αύξηση 6,2% το 1994. Σημαντικό μερίδιο στην αύξηση αυτή εξακολουθεί να κατέχει σταθερά η αξία φυτικής παραγωγής η οποία το 1994 αυξήθηκε κατά 9,4%. Επίσης στην εξέλιξη του ακαθάριστου αγροτικού προϊόντος συνέβαλε αποφασιστικά και η εξέλιξη των απολαμβανομένων και καταβαλλομένων από τους παραγωγούς τιμών. Ειδικότερα ο ρυθμός αύξησης των τιμών που απολαμβάνουν οι παραγωγοί σημείωσε σημαντική άνοδο κατά 15,4% το 1994 έναντι του 1993 που όμως δεν έφτασε τους ρυθμούς αύξησης των προηγούμενων ετών. Από την άλλη πλευρά, αύξηση, αλλά σε χαμηλότερα ποσοστά, παρουσίασαν και οι τιμές που καταβάλλουν οι

παραγωγοί για αναλώσιμες εισροές και για σχηματισμό κεφαλαίου. Τα ποσοστά αυτά έφτασαν σε 6,9% και 7,8% έναντι της αύξησης 12,3% και 14,7% το 1993 αντίστοιχα.

Αυτό σημαίνει ότι και κατά το 1994 η αύξηση απολαμβανομένων τιμών, ήταν σημαντικά μεταλύτερη εκείνης των καταβαλλομένων, εξέλιξη που οδήγησε σε σχετική βελτίωση των όρων εμπορίου για τον αγροτικό τομέα. Η θετική αυτή εξέλιξη των τιμών παραγωγού, επηρέασε θετικά το αγροτικό εισόδημα το οποίο αυξήθηκε κατά 10,6% σε πραγματικές τιμές ενώ σε τρέχουσες τιμές η αύξηση φτάνει σε 21,5%,

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ ΤΙΜΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ

ΕΤΟΣ	ΑΠΟΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΕΣ ΤΙΜΕΣ (με εισοδηματική ενίσχυση)	ΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΤΙΜΕΣ	
		ΓΙΑ ΑΝΑΛΩΣΙΜΑ	ΓΙΑ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ
1990	100	100	100
1991	120,8	124,6	117,3
1992	125,3	142,5	130,4
1993	133,3	160,1	149,6
1994	153,8	171,1	161,2

2. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

α. Φυτική Παραγωγή

Η συνολική γεωργική γη κατά το 1994 ανήλθε στα 39.250 χιλιάδες στρέμματα, διατηρήθηκε δηλαδή στα ίδια επίπεδα των προηγούμενων ετών. Αντίθετα, η αρδευόμενη γη, παρουσίασε αύξηση κατά 1,0% έναντι του προηγούμενου έτους και έφτασε τα 13.273 χιλιάδες στρέμματα αυξάνοντας τη συμμετοχή της στο σύνολο των καλλιεργήσιμων εδαφών από 37,6% το 1993 σε 37,9%.

Η εξέλιξη της έκτασης και του όγκου παραγωγής των κυρότερων προϊόντων του κλάδου της φυτικής παραγωγής ήταν η εξής:

Στο μαλακό σιτάρι παρατηρήθηκε μείωση κατά 8,4% στην έκταση και κατά 5,4% στον όγκο παραγωγής. Αντίθετα, ανακόπηκε η πτωτική τάση τα τελευταία 3 χρόνια στην έκταση και την παραγωγή του σκληρού σιταριού, αφού και τα δύο σημείωσαν αύξηση το 1994 κατά 4,1% και 30,0% αντίστοιχα. Μικρή πτώση παρουσίασαν και αυτή τη χρονιά και τα αντίστοιχα μεγέθη για το κριθάρι αφού η μεν έκταση μειώθηκε κατά -2,4% η δε παραγωγή κατά -2,2%. Το καλαμπόκι διατηρήθηκε στα ίδια περίπου επίπεδα με αυτά του 1993.

Ιδιαίτερα σημαντικές είναι οι αυξήσεις στα ποσοστά της έκτασης και της παραγωγής του ρυζιού με 14,9% και 28,8% αντίστοιχα.

Αντίστοιχες αυξομειώσεις εμφανίζουν και τα υπόλοιπα προϊόντα του φυτικού κλάδου, γεγονός που αποδεικνύει τις διαρκείς προσπάθειες προσαρμογής των αγροτών στις συγκυρίες της αγοράς

καθώς επίσης και στις εκάστοτε πολιτικές που απορρέουν από την ΚΑΠ. Έτσι, η καλλιεργούμενη έκταση και παραγωγή του βαμβακιού και του κλίανθου παρουσιάζουν αξιόλογη αύξηση ενώ του καπνού και των ζαχαροτεύτλων παρουσιάζουν μείωση. Η μείωση που παρατηρείται στον καπνό οφείλεται κυρίως στις ποσοτώσεις στην παραγωγή που επιβλήθηκαν το 1993. Η ιδιαίτερα μεγάλη αύξηση στην έκταση - κατά 8,1% - και κυρίως στην παραγωγή - κατά 28,8% - του βαμβακιού συνεχίζει στους ρυθμούς του 1993. Η αύξηση του όγκου παραγωγής οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη βελτίωση της στρεμματικής απόδοσης κατά 21,4%.

Πολύ μικρές είναι οι αλλαγές τόσο της έκτασης όσο και του όγκου παραγωγής στα κτηνοτροφικά φυτά (μηδική και τριφύλλι).

Αντίστοιχα μικρές είναι και οι μειώσεις στην έκταση (-2,7%) και στην παραγωγή (-6,4%) της αμπελουργίας. Συνεχίστηκε, η ανοδική πορεία των καλλιεργούμενων εκτάσεων των δενδρωδών καλλιεργειών.

Η αύξηση αυτή εντοπίζεται κυρίως στην επέκταση της ελαιοποιήσιμης ελιάς, της φυστικιάς και της καρυδιάς και δευτερευόντως σε άλλα είδη οπωροφόρων, όπως τα μανταρίνια. Αντίθετα από την έκταση, η παραγωγή των δενδρωδών καλλιεργειών παρέμεινε στάσιμη σε ορισμένα είδη ενώ σε άλλα μειώθηκε ελαφρά. Άξια λόγου αύξηση παρουσίασαν, λόγω των ευνοϊκών καιρικών συνθηκών, μόνο τα εσπεριδοειδή και οι νωπές οπώρες. Στη περίπτωση των κηπευτικών συνεχίστηκαν όπως και στα προηγούμενα έτη, τα προβλήματα εξαγωγών στην Ευρώπη, λόγω του πολέμου στην πρώτην

Γιουγκοσλαβία, με αποτέλεσμα τη συνέχιση της πίεσης των τιμών παραγωγού προς τα κάτω.

Αντίστοιχα, παρέμειναν σε χαμηλά επίπεδα και οι τιμές των ανθοκομικών της συνεχιζόμενης κρίσης στη ζήτηση καθώς και των ανταγωνιστικών εισαγωγών

ΕΚΤΑΣΗ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ

(σε χιλ.στρ.)

Μεταβολή %

ΕΙΔΟΣ	1992	1993	1994	93/92	94/93
ΣΙΤΗΡΑ					
Σιτάρι μαλακό	3.323	3.289	3.013	- 1,0	- 8,4
Σιτάρι σκληρό	6.159	5.831	6.071	- 5,3	+4,1
Κριθάρι	1.712	1.672	1.633	- 2,3	- 2,3
Βρώμη	428	433	438	+1,1	+1,1
Καλαμπόκι	2.111	2.121	2.116	+0,5	+0,2
Ρύζι	144	202	232	+ 40,3	+14,9
ΒΡΩΣΙΜΑ	216	205	193	- 5,0	- 5,8
ΟΣΠΡΙΑ					
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ					
ΦΥΤΑ					
Καπνός	913	812	762	- 11,0	- 6,1
Βαμβάκι	3.045	3.408	3.684	+ 11,9	+8,1
Ζαχαρότευτλα	496	481	424	- 3,0	- 11,8
Ηλιανθος	279	194	214	- 30,4	+10,3
Κτηνοτροφικά φυτά**	1.462	1.476	1.438	+ 1,0	- 2,6

ΕΚΤΑΣΗ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ

(σε χιλ.στρ.)

Μεταβολή %

ΕΙΔΟΣ	1992	1993	1994	93/92	94/93
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ					
Καρπούζια-πεπόνια	256	241	260	- 5,9	+7,9
Πατάτες	518	420	400	- 18,9	- 4,8
Τομάτες	405	367	320	- 9,4	- 12,8
Σπαράγγι	50	70	70	+ 40,0	0,0
ΑΜΠΕΛΟΙ & ΣΤΑΦΙΔΑΜΠΕΛΟΙ	1.508	1.467	1.427	- 2,7	- 2,7
ΔΕΝΔΡΩΔΕΙΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ	9.225	9.299	9.380	+ 0,8	+ 0,9

* Προσωρινά στοιχεία

** Αναφέρεται μόνο στη μηδική



ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ

(σε χιλ. τον.)

Μεταβολή %

Είδος	1992	1993	1994	93/92	94/93
Σπάρη μαλακό	899	895	847	- 0,4	- 5,4
Σπάρη σκληρό	1.445	1.207	1.570	- 16,5	+30,0
Κριθάρι	436	415	406	- 4,8	- 2,2
Βρώμη	73	75	79	+ 2,7	+5,3

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ

(σε χιλ. τόν.)

Μεταβολή %

ΕΙΔΟΣ	1992	1993	1994	93/92	94/93
Καλαμπόκι	2.048	2.099	2.098	+2,5	0,0
Ρύζι	101	146	188	+44,5	+28,8
Βρώσιμα όσπρια	35	34	34	- 2,8	0,0
Καπνός	176	137	128	- 22,1	- 6,6
Βαμβάκι	740	1.006	1.221	+ 35,9	+21,4
Ζαχαρότευλα	3.058	2.989	2.564	- 2,2	-14,2
Ηλίανθος	46	29	33	- 36,9	+13,8
Κτηνοτροφικά φυτά**	1.515	1.528	1.488	+ 0,8	- 2,6
Αμπελοκομικά προϊόντα	770	789	738	+ 2,4	- 6,4

* Προσωρινά στοιχεία ΕΣΥΕ

** Αναφέρεται μόνο στο τριφύλλι και τη μηδική

β. Ζωική Παραγωγή

Κατά τη διάρκεια του απολογιζόμενου έτους είχαμε μία ομαλή εξέλιξη της ζωικής παραγωγής. Παρόλα αυτά, ο συνολικός όγκος παραγωγής κρέατος μειώθηκε ελαφρά, κατά 1%, με αποτέλεσμα τη διεύρυνση του ελλείματος στο εξωτερικό ισοζύγιο ειδών διατροφής. Στη κρεατοπαραγωγική Βοοτροφία, παρά το ικανοποιητικό επίπεδο των τιμών και την ευχερή απορρόφηση της παραγωγής, η παραγωγή

μειώθηκε κατά 2,7% σε σύγκριση προς το 1993. Αντίθετα η παραγωγή αγελαδινού γάλακτος παρουσίασε αύξηση κατά 1,4%.

Αντίστοιχες εξελίξεις εμφανίζει και ο κλάδος των αιγοπροβάτων στον οποίο η παραγωγή κρέατος αυξήθηκε, ενώ η παραγωγή γάλακτος μειώθηκε ελαφρά μολονότι οι τιμές του αιγοπρόβειου γάλακτος ήταν ικανοποιητικές στο μεγαλύτερο διάστημα του 1994.

Μείωση ατά 3,1% παρουσίασε και η παραγωγή του χοιρινού κρέατος ενώ πτωτική πορεία ακολούθησαν και οι τιμές παραγωγού, γεγονός που αποδίδεται στις μεγάλες ποσότητες που εισάγονται σε χαμηλές τιμές από τις χώρες-μέλη της Ε.Ε.

Η πορεία του κλάδου της πτηνοτροφίας κρίνεται ως ομαλή καθώς οι αλλαγές τόσο στην παραγωγή κρέατος όσο και των αυγών δεν ήταν αξιοσημείωτες.

Τέλος αυξημένη ήταν η παραγωγή μελιού παρόλες τις πιέσεις που δέχθηκαν οι τιμές παραγωγού από τις φθηνές εισαγωγές.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΡΕΑΤΟΣ - ΓΑΛΑΚΤΟΣ - ΑΥΓΩΝ

ΕΙΔΟΣ	Μεταβολή %			
	1992	1993	1994	94/93
ΚΡΕΑΣ (Γενικό σύνολο - σε τόνους)	545.342	527.975	522.450	- 1,0
ΒΟΟΕΙΔΩΝ (Σύνολο)	79.545	76.370	74.251	- 2,7
ΠΡΟΒΑΤΩΝ (Σύνολο)	85.244	82.367	82.670	0,4
ΑΙΓΩΝ (Σύνολο)	47.097	46.630	46.544	- 0,2
ΧΟΙΡΩΝ (Σύνολο)	153.107	147.040	142.455	- 3,1
ΠΟΥΛΕΡΙΚΩΝ (Σύνολο)	175.101	170.860	171.900	0,6
ΚΟΝΙΚΛΩΝ (Σύνολο)	5.248	4.708	4.630	-1,6
ΓΑΛΑ (Γενικό σύνολο - σε τόνους)	1.810.000	1.828.000	1.853.000	1,4
ΑΥΓΑ (τεράγια)	124.000	122.500	120.600	- 1,5

γ. Αλιευτική Παραγωγή

Η ιχθυοπαραγωγή στο συνολό της εμφανίζει, αξιόλογη αύξηση κατά 8,1%, η οποία αυτή τη χρονιά οφείλεται όχι μόνο στη σημαντική άνοδο των υδατοκαλλιεργειών αλλά και στις αυξήσεις των υπολοίπων κλάδων.

Η υπερπόντια αλιεία, παρά τα συνεχιζόμενα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κλάδος κατά τα τελευταία έτη, όπως δυσμενείς καιρικές συνθήκες κατά τη χειμερινή περίοδο, άδειες, εμπόλεμες καταστάσεις, διάφορες απαγορεύσεις κ.τ.λ. διατηρήθηκε στα ίδια επίπεδα, ενώ ευνοήθηκε ιδιαίτερα η παραγωγή των εσωτερικών νερών.

ΑΛΙΕΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

(σε τόνους)

Μεταβολή%

ΕΙΔΟΣ	1992	1993	1994	1994/1993
Ελληνικών & Μεσογειακών θαλασσών	118.949	115.642	121.760	5,29
Ατλαντική αλιεία	11.660	2.860	10.110	2,53
Εσωτερικά νερά	3.333.	3.227	3.452	6,97
Υδαί/γειες	19.728	29.264	35.420	21,00
ΣΥΝΟΛΟ	153.670	157.993	170.732	8,06

ΠΗΓΗ ΑΤΕ - Δ/ΝΣΗ ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

δ. Δασική Παραγωγή

Η δασική παραγωγή ανέκαμψε κατά το 1994 αυξάνοντας τον όγκο της κατά 8% σε σχέση με το 1995. Το ισοζύγιο όμως της τεχνικής ξυλείας στην χώρα μας παραμένει έντονα ελλειματικό.

Β. ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

Οι Δ/σεις οι οποίες ασχολούνται με θέματα που αφορούν τον αγροτικό τομέα και γενικότερα την αγροτική οικονομία και οι αρμοδιότητες αυτών είναι οι εξής:

α) Διεύθυνση Αγροτικής Πίστης.

- Η άσκηση της αγροτικής πίστεως προς ενίσχυση, προτασία και βελτίωση των όρων της αγροτικής εν γένει παραγωγής (γεωργικής, δασικής, κτηνοτροφικής, βιοτεχνικής, και αλιευτικής).

- Η μέριμνα διά τη διαμόρφωση και ανάπτυξη των πιστωτικών εργασιών της τράπεζας, κατά τρόπο εναρμονιζόμενο προς την εκάστοτε κρατική αγροτική πολιτική, και προς τα πορίσματα των οικονομικών και γεωργοοικονομικών ερευνών των αρμοδίων υπηρεσιών της τράπεζας.

β) Διεύθυνση Γεωργικών Βιομηχανιών.

- Η διεξαγωγή των πιστωτικών εργασιών που αφορούν την ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμό και λειτουργία των γεωργικών βιομηχανιών καθώς και τη συντήρηση και εμπορία των παραγομένων υπ'αυτών προϊόντων.

- Η παρακολούθηση της αξιοποίησεως των χορηγούμενων δανείων και της ρευστοποιήσεως αυτών.

- Η κατάρτιση τεχνοοικονομικών μελετών που αφορούν τις γεωργικές βιομηχανίες καθώς και τον αναγκαίο μηχανολογικό εξοπλισμό αυτών.

- Η παρακολούθηση και η μελέτη των τεχνολογικών εξελίξεων στο εξωτερικό.

γ) Διεύθυνση Συνεταιρισμών.

- Η εισήγηση επί των απαιτούμενων ενεργειών για την άσκηση των ανατεθειμένων στην τράπεζα αρμοδιοτήτων των πάσης φύσεως και παντός βαθμού γεωργικών και αλιευτικών συνεταιριστικών οργανώσεων.
- Η μέριμνα για την συνεταιριστική δια παιδαγώγηση των αγροτών και οργάνωση αυτών σε συνεταιρισμούς.
- Η υποβοήθηση της ανάπτυξης της δραστηριότητας των γεωργικών συνεταιριστικών οργανώσεων προς αποδοτική εκτέλεση των εργασιών τους.
- Η μελέτη και εισήγηση για θέματα που αφορούν την πιστωτική ενίσχυση των συνεταιρισμών και την συνεργασία τους με την τράπεζα.

δ) Διεύθυνση Φυτικής Παραγωγή.

- Η από γεωργοοικονομικής απόψεως μελέτη των αγροτικών εκμεταλλεύσεων και η γνωμάτευση επί των αιτήσεων παροχής δανείων που αφορούν τους κλάδους της φυτικής παραγωγής.
- Η παρακολούθηση της εξελίξεως των επιστημονικών μεθόδων βελτιώσεως και αυξήσεως της φυτικής παραγωγής.
- Ο προσδιορισμός των κατάλληλων εφοδίων για την ανάπτυξη και βελτίωση των κλάδων παραγωγής και ο προγραμματισμός της προμήθειας, κατανομής και διαθέσεως αυτών.

ε) Διεύθυνση Ζωϊκής Παραγωγής.

- Η παρακολούθηση της εξελίξεως των επιστημονικών μεθόδων αυξήσεως της παραγωγής.
- Η παροχή οδηγιών προς την περιφερειακή υπηρεσία επί θεμάτων βραχυπρόθεσμου και μεσομακροπρόθεσμου πίστεως.

**Γ. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ Α.Τ.Ε.
ΣΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΗΣ.**

Οπωσδήποτε ο αγροτικός τομέας εξακολουθεί να προσφέρει το βασικό πεδίο δράσης της Α.Τ.Ε. ενώ η στήριξη της προσπάθειας ανάπτυξής του παραμένει κεντρικός στόχος της τράπεζας.

Στο πλαίσιο της πολιτικής αυτής η Α.Τ.Ε συνεχίζει να χρηματοδοτεί όλες τις δραστηριότητες του αγροτικού τομέα δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στα κριτήρια της αποτελεσματικής αξιοποίησης των χορηγούμενων πόρων καθώς και της ομαλής εξυπηρέτησης και έγκαιρης εξόφλησης των δανείων.

Συγχρόνως η Α.Τ.Ε εντείνει τις προσπάθειές της για μεγαλύτερη επέκταση στον εξω-αγροτικό τομέα.

1. Χαρακτηριστικά του Αγροτικού Τομέα που επιρεάζουν την άσκηση της πίστης.

α) Ο Αγροτικός Τομέας, ιδιαίτερα στην Ελλάδα, χαρακτηρίζεται από μεγάλο αριθμό μικρών εκμεταλλεύσεων. Το μέσο μέγεθος των αγροτικών εκμεταλλεύσεων στην Ελλάδα είναι περίπου 36 στρέμματα, ενώ στις άλλες χώρες της Ε.Ε. το αντίστοιχο μέγεθος ξεπερνάει τα 100 στρέμματα. Βάσει των στοιχείων των συναλλασσομένων με την Α.Τ.Ε., ο αριθμός των αγρ/κών εκμετ/σεων στην Ελλάδα υπολογίζεται σε 800.000 περίπου. Οι σπουδαιότερες συνέπειες του μικρού αγρ/κού κλήρου, όσον αφορά την άσκηση της αγροτικής πίστης είναι:

- Τα κεφάλαια που διαθέτουν οι ίδιες οι αγρ/κές εκμ/σεις είναι πολύ περιορισμένα.
- Οι αγρ/κές εκμετ/σεις δεν είναι σε θέση να απασχολούν άτομα με εξειδικευμένες τεχνοοικονομικές και οργανωτικές γνώσεις.
- Οι αγρ/κές εκμετ/σεις έχουν μικρή διαπραγματευτική δύναμη στη φάση πώλησης των προϊόντων τους. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού χρηματοδοτούνται οι Γεωργικοί συνεταιρισμοί για τη συγκέντρωση και εμπορία των αγροτικών προϊόντων.
- Το κόστος εξυπηρέτησης των γεωργικών εκμετ/σεων είναι υψηλό από πλευράς τραπεζικής δανειοδότησης.

β) Η διάρκεια της παραγωγικής διαδικασίας είναι μεγαλύτερη στον αγροτικό τομέα απότι στους άλλους τομείς της οικονομίας (6-12 μήνες), πράγμα που έχει τις ακόλουθες συνέπειες:

- Αύξηση των χρηματοοικονομικών δαπανών ανά μονάδα παραγόμενου προϊόντος.
- Μείωση της συχνότητας ανακύκλωσης και επαναχορήγησης των βραχυπρόθεσμων δανείων. Αυτό με την σειρά του μειώνει τις συνολικές χορηγήσεις προς τον Αγροτικό Τομέα καθώς και ένα μέρος των εσόδων της δανειοδότριας τράπεζας.

γ) Η παραγωγική διαδικασία στον αγροτικό τομέα εξαρτάται από παράγοντες που πολλές φορές δεν ελέγχει ο παραγωγός (όπως π.χ. καιρικές συνθήκες, ασθένειες φυτών και ζώων κ.λ.π.), πράγμα που έχει τις ακόλουθες συνέπειες:

- Μείωση της ταμιακής ρευστότητας της εκμετάλευσης, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να ανταποκριθεί στις δανειακές της υποχρεώσεις.

- Αύξηση του κινδύνου που αντιμετωπίζουν οι αγρότες καθώς και οι τράπεζες που χρηματοδοτούν τον αγροτικό τομέα.

2. Όροι και προϋποθέσεις χορήγησης δανείων στον Αγροτικό Τομέα:

Λόγω των χαρακ/κών του αγροτικού τομέα που αναφέρθηκαν προηγουμένως, η δανειοδότηση των γεωργοκτηνοτροφικών εκμετ/σεων γίνεται με ειδικούς όρους. Επί πλέον κατά την εξέταση των αιτημάτων δανειοδότησης δεν λαμβάνονται μόνο υπόψη τα τραπεζικά κριτήρια (οικονομική βιωσιμότητα, διασφαλίσεις κ.λ.π.), αλλά και οι πραγματικές ανάγκες των δανειοδοτούμενων εκμεταλλεύσεων.

Οι ειδικοί αυτοί όροι δανειοδότησης περιλαμβάνουν:

- α) Τα μειωμένα επιτόκια χορηγήσεων.
- β) την διάρκεια των επενδυτικών δανείων (η οποία είναι αρκετά αυξημένη και είναι ίση ή πλησιάζει τη διάρκεια της παραγωγικής ζώνης των παγίων περιουσιακών στοιχείων που αποκτώνται).
- γ) Την παροχή τεχνοοικονομικών υπηρεσιών, (με το γεωτεχνικό προσωπικό που διαθέτει η Α.Τ.Ε. καθώς και εποπτών συνεταιριστικών οργανώσεων, Μηχανικών και Τεχνολόγων Τροφίμων).
- δ) Τις διευκολύνσεις στην εξόφληση των αγροτικών δανείων (όπως π.χ. την παροχή της δυνατότητας εξόφλησης των ληξιπρόθεσμων οφειλών από τα έσοδα των επόμενων καλλιεργητικών περιόδων κ.λ.π.).

ε) Την Δανειοδότηση Γεωργικών Συνεταιρισμών για συγκεντρώσεις αγροτικών προϊόντων.

3. Χορηγήσεις (Χρηματοδοτική Δραστηριότητα)

Γιά την εξυπηρέτηση των στόχων της και για την καλύτερη, προσαρμογή της στις νέες συνθήκες, η Α.Τ.Ε κατευθύνει τις προσπάθειές της σε ποιοτική βελτίωση των χορηγήσεων, δίνοντας προτεραιότητα σε εκείνες που εντάσσονται στα διάφορα αναπτυξιακά προγράμματα και εκλογικεύουν τον δανεισμό των μεγάλων πελατών και των συνεταιριστικών οργανώσεων καθώς συνδυάζονται με προγράμματα των τελευταίων για οικονομική εξυγίανση και εκσυγχρονισμό.

Οι συνολικές χορηγήσεις της Α.Τ.Ε κατά τη διάρκεια του 1994 έφτασαν στα 1.354,1 δισ. δρχ. από 1.415,8 δισ. δρχ. το 1993, μειώθηκαν δηλαδή κατά -4,4%. Η μείωση των πιστώσεων μετριάστηκε από τη μικρή αύξηση κατά 0,2% των χορηγήσεων προς τη ΔΙΔΑΓΕΠ. Σ'όλες τις υπόλοιπες κατηγορίες χορηγήσεων του κανονικού προγράμματος, δηλ. όλων των πιστούχων της Τράπεζας εκτός της ΔΙΔΑΓΕΠ, παρατηρήθηκαν σημαντικές μειώσεις. Συνολικά, τα δάνεια του κανονικού προγράμματος μειώθηκαν κατά -11,1%. Σημειώνεται ότι η συνεχής αύξηση της χρηματοδότησης της ΔΙΔΑΓΕΠ κατά την τελευταία 5ετία, είχε ως αποτέλεσμα να αυξηθεί το μερίδιό της στο σύνολο των χορηγήσεων της Τράπεζας από 42,0% το 1990 σε 62,3% το 1994.

Συγκεκριμένα οι βραχυπρόθεσμες χορηγήσεις προς τον αγροτικό τομέα ανήλθαν σε 402,3 δισ. δρχ. έναντι 447,6 δισ. το 1993, μειώθηκαν δηλ. κατά -10,1%. Παρόλα αυτά, η κατηγορία αυτή των πιστώσεων συνεχίζει να καλύπτει τα τέσσερα πέμπτα περίπου του κανονικού προγράμματος.

Συνολικά, οι βραχυπρόθεσμες πιστώσεις αντιπροσώπευαν κατά το 1994 το 92,3% του συνόλου των χορηγήσεων έναντι του 86,0% το 1993.

Στην κατηγορία των μεσομακροπρόθεσμων χορηγήσεων η Α.Τ.Ε. εκταμίευσε κατά το 1994 συνολικά 39,2 δισ. δρχ. σε σύγκριση με 50,1 δισ. δρχ. το 1993. Από το ποσό αυτό πάνω από τα τρία τέταρτα διατέθηκαν για επενδύσεις των αγρ/κών εκμετα/σεων ενώ το υπόλοιπο κατανεμήθηκε κατά 11,4% στις συνεταιριστικές οργανώσεις, 6,0% στους λοιπούς πιστούχους του αγροτικού τομέα και 5,5% στον εξω-αγροτικό τομέα.

Αναλύοντας τις επιμέρους κατηγορίες πιστούχων παρατηρούμε τα εξής:

α) Δάνεια προς Αγρότες.

Οι συνολικές χορηγήσεις προς τις αγροτικές και αλιευτικές εκμεταλεύσεις έφτασαν το 1994 τα 195,1 δισ. δρχ., έναντι των 199,4 δισ. δρχ. το 1993. Η κατά -2,2% μείωση οφείλεται κατά κύριο λόγο στη σημαντική μείωση κατά -10,6% των μεσομακροπρόθεσμων δανείων.

β) Δάνεια προς τις Συνεταιριστικές Οργανώσεις και Εταιρίες:

Οι χορηγήσεις προς κάθε μορφής συνεταιριστικές οργανώσεις καθώς και τις εταιρίες που ανήκουν σ'αυτές ανήλθαν κατά το 1994 στο ύψος των 196,7 δισ. δρχ., ποσό που υπολείπεται κατά 6,7% υπό το

αντίστοιχο του 1993. Η μείωση αυτή αφορά τις δύο επιμέρους κατηγορίες. "Μεταποίηση και Εμπορία" κατά -13,2% και τη "Συγκέντρωση Αγροτικών Προϊόντων" κατά -23,6%, ενώ αύξηση και μάλιστα ιδιαίτερα σημαντική, κατά 47,5% εμφανίζει η κατηγορία "Γεωργικά Εφόδια - Λιπάσματα". Έντονη μείωση κατά -18,7% παρουσιάζει και η καταγορία των μεσομακροπρόθεσμων χορηγήσεων.

Παρ'όλη την πτώση των χορηγήσεων (ιδιαίτερα για συγκέντρωση αγροτικών προϊόντων) ωστόσο καλύφθηκαν σχεδόν όλες οι δανειακές ανάγκες των σχετικών φορέων, οι οποίες πρέπει να σημειωθεί ότι δεν ήταν αυξημένες λόγω της ενεργότερης συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα στη διακίνηση των προϊόντων και του υψηλού κόστους του χρήματος που λειτούργησε αποτρεπτικά στη ζήτηση τραπεζικού δανεισμού.

Παράλληλα η Α.Τ.Ε με δική της πρωτοβουλία ρύθμισε τα χρηματοδοτικά ανοίγματα των Α.Σ.Ο. ώστε να τους δοθεί η δυνατότητα να εξυγιανθούν και να προσαρμοστούν στις αυξανόμενες ανταγωνιστικές συνθήκες και τις απαιτήσεις της Ενιαίας Αγοράς.

γ) Δάνεια σε λοιπούς πιστούχους του Αγρ. Τομέα:

Στην κατηγορία αυτή υπάγεται η χρηματοδότηση μεγάλων γεωργικών βιομηχανιών, όπως η Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης και η NESTLE, διαφόρων άλλων γεωργικών βιομηχανιών, του καπνεμπορίου κ.τ.λ.

Οι συνολικές χορηγήσεις της κατηγορίας αυτής έφτασαν κατά το 1994 τα 47,6 δισ. δρχ. έναντι 83,9 δισ. δρχ. του 1993, παρουσιάζοντας μείωση κατά 43,2%. Απ'αυτά τα βραχυπρόθεσμα δάνεια έφτασαν στα 45,4 δισ. δρχ. περίπου, μειώθηκαν δηλαδή κατά 41,2% έναντι του 1993,

ενώ τα μεσομακροπρόθεσμα ανήλθαν σε 2,4 δισ. δρχ. έναντι 6,9 δισ. δρχ. το 1993, σημείωσαν δηλ. μείωση κατά 65,9%.

δ) Δάνεια προς τον εξωαγροτικό τομέα:

Οι χορηγήσεις προς τον εξωαγροτικό τομέα σημείωσαν για πρώτη φορά μετά το 1991 πτώση και συγκεκριμένα κατά 11,3% έναντι το 1993. Ιδιαίτερα μεγάλη ήταν η μείωση των μεσομακροπρόθεσμων χορηγήσεων. Παρόλα αυτά, οι χορηγήσεις προς τον εξωαγροτικό τομέα διατήρησαν την ποσοστιαία συμμετοχή τους στο κανονικό πρόγραμμα δανείων της Τράπεζας στο αυτό ύψος με το 1993. Πρέπει να επισημανθεί ότι τμήμα των δανειζόμενων του εξωαγροτικού τομέα αποτελούν παλαιοί πελάτες της Α.Τ.Ε που ασκούν εμπορία αγροτικών προϊόντων καθώς και βιοτεχνίες που στο παρελθόν εντάσσονται στους πιστούχους του αγροτικού τομέα.

ε) Χρηματοδότηση ΔΙΔΑΓΕΠ.

Όπως είναι γνωστό, η Α.Τ.Ε αποτελεί τον τραπεζικό χρηματοδότη της ΔΙΔΑΓΕΠ, της υπηρεσίας δηλ. του Υπουργείου γεωργίας στην οποία έχει ανατεθεί από την πλευρά της Κοινότητας η χρηματοοικονομική διαχείριση των κοινοτικών πόρων που διατίθενται στον αγροτικό τομέα υπό την μορφή επιδοτήσεων ή εντάσσονται στην πολιτική παρέμβαση στην αγορά αγροτικών προϊόντων στο πλαίσιο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ).

Η συνολική χρηματοδότηση της ΔΙΔΑΓΕΠ κατά το 1994 έφτασε τα 843,4 δισ. δρχ. έναντι 841,4 δισ. δρχ. το 1993, σημειώνοντας μικρή αύξηση κατά 0,2%. Το μέγιστο τμήμα των χορηγήσεων αυτών διατέθηκε, όπως και στα προηγούμενα έτη, για τις πληρωμές των επιδοτήσεων.

4. Ρευστοποίηση Δανείων

Το 1994 η ρευστοποίηση των δανείων της Τράπεζας (συνυπολογιζομένων των εισπράξεων σε ομόλογα από το Ελληνικό Δημόσιο) έφτασε στο 62,1% έναντι του 47,7% τον προηγούμενο χρόνο.

Η σημαντική αυτή βελτίωση του ποσοστού ρευστοποίησης οφείλεται αφ'ενός μεν στην καταβολή από το Δημόσιο των 500 δισ. δρχ. με την μορφή ομολόγων και αφ'ετέρου στην σχεδόν ολοκλήρωση της ρύθμισης των κτηνοτροφικών χρεών.

Δ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ Α.Τ.Ε. ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ένα θεμελιώδες διακριτικό γνώρισμα της Α.Τ.Ε. που από την ίδρυσή της την διαφοροποιεί από όλα τα άλλα τραπεζικά ιδρύματα, είναι ότι οι δραστηριότητές της επεκτείνονται και πέρα από την απλή τραπεζική εξυπηρέτηση του αγροτικού κόσμου. Έτσι με σκοπό την υποβοήθηση της αγροτικής οικονομίας οι δραστηριότητες της Α.Τ.Ε. συμπληρώθηκαν με μία σειρά από άλλες όπως: η εμπλοκή της Α.Τ.Ε. στην υλοποίηση εθνικών και κοινοτικών αναπτυξιακών νόμων και κανονισμών, διεξαγωγή ερευνών και μελετών για ζωτικά θέματα του αγροτικού χώρου, παράλληλα πάντα με το ότι η Α.Τ.Ε. έχει επιφορτιστεί από την πολιτεία με το έργο του ελέγχου και της ανάπτυξης του συνεταιριστικού κινήματος των αγροτών.

Έτσι εμβαθύνοντας σε κάθε μία από τις παραπάνω δραστηριότητες της Α.Τ.Ε. αναφέρουμε τα ακόλουθα:

1. Υποστήριξη του Αγροτικού Συνεταιριστικού Κινήματος.

Η Α.Τ.Ε. για να μπορεί να συμβάλει όσο το δυνατό στην ανάπτυξη του αγροτικού τομέα έχει διευρίνει την συνεργασία της με τους συνεταιρισμούς. Ο τελευταίος έχουν την δυνατότητα μεταφοράς των τραπεζικών εργασιών στο χωριό. Η συνεργασία αυτή γίνεται με δύο τρόπους. Ο παραδοσιακός σύμφωνα με τον οποίο υπάρχει η απλή διαμεσολάβηση των οργάνων του συνεταιρισμού για την λήψη και

διανομή δανείων και η απευθείας άσκηση της πίστης. Σήμερα ο παραδοσιακός τρόπος εφαρμόζεται περίπου από 5.000 συνεταιρισμούς, από τους οποίους "περνάει" το 50% του προγράμματος των βραχυπρόθεσμων δανείων. Με την απευθείας άσκηση της πίστης σήμερα ασχολούνται περίπου 700 συνεταιρισμοί και χορηγούν περίπου το 20% των καλλιεργητικών δανείων.

Όμως και οι δύο τρόποι συνεργασίας (αν και μέχρι σήμερα δεν μπορούν να θεωρηθούν πετυχημένοι θα υποστούν κρίση. Και αυτό γιατί σε ένα ανταγωνιστικό τραπεζικό περιβάλλον οι συνεταιρισμοί του είναι οργανωμένοι και ασκούν απευθείας αγροτική πίστη πιθανόν να ζητήσουν συνεργασία με άλλη τράπεζα. Αυτή η άλλη τράπεζα μπορεί να επεκτείνει την συνεργασία της και σε άλλες τραπεζικές εργασίες με μεγαλύτερα κέρδη. Βέβαια μέχρι σήμερα η Α.Τ.Ε. στη συνεργασία της με το συνεταιριστικό κίνημα στηρίχτηκε στους πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς. πρέπει η συνεργασία να απευθυνθεί στις δευτεροβάθμιες οργανώσεις που είναι πιο οργανωμένες και πιο υπεύθυνες από τους πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς.

Τέλος συνεχίζεται η ενημέρωση του αγροτικού πληθυσμού σχετικά με την δομή, τη λειτουργία και την οργάνωση των Συνεταιρισμών, με την πραγματοποίηση σειράς διαλέξεων, ομιλιών και εισηγήσεων με συνεταιριστικό περιεχόμενο, σε ειδικά σεμινάρια αλλά και σε άλλες συγκεντρώσεις παραγωγών που οργανώθηκαν από την Α.Τ.Ε. σε συνεργασία με άλλους φορείς και οργανισμούς.

2. Συμμετοχή στην υλοποίηση εθνικών και κοινοτικών αναπτυξιακών προγραμμάτων.

Η εμπλοκή της Α.Τ.Ε. στη δραστηριότητα αυτή που ξεκίνησε το 1988 αποσκοπεί στην όσο το δυνατό μεγαλύτερη συμμετοχή και παραγωγικότερη αξιοποίηση από τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς-επενδυτές αφ'ενός μεν των εθνικών αναπτυξιακών και άλλων προγραμμάτων και ενεργειών που προωθούνται και χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση με στόχο την βελτίωση των δομών της αγροτικής οικονομίας, την αναβάθμιση του παραγωγικού δυναμικού και την ανάπτυξη της συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έτσι οι Υπηρεσίες της Α.Τ.Ε. ενέκριναν την ένταξη τον Εθνικό αναπτυξιακό νόμο 1892/90 και στους διαρθρωτικούς κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2.753 επενδυτικών σχεδίων που αφορούν τους κλάδους της φυτικής και ζωϊκής παραγωγής, την Αλιεία και τον αγροτοβιομηχανικό τομέα και αντιστοιχούν σε επενδύσεις ύψους 14 σχεδόν δισ. δρχ.

Από το 1991 η Α.Τ.Ε. συμμετέχει ως χρηματοδοτικός ενδιάμεσος στο κοινοτικό πρόγραμμα PHAREJOPP. Με το φιλόδοξο αυτό πρόγραμμα η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει σκοπό την ενθάρρυνση των ιδιωτικών επιχειρήσεων σε χώρους της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Κατά το 1994 υποβλήθηκαν 16 επενδυτικά σχέδια εκ των οποίων εγκρίθηκαν 5 προϋπολογισμοί μελέτης σκοπιμότητας συνολικού ύψους ECU 400.000. Εγκρίθηκαν από την Επιτροπή Ευρωπαϊκής Ένωσης 5 επενδυτικά σχέδια μελετών που ανέρχονται σε ECU 258.000.

Επίσης ολοκληρώθηκαν 6 μελέτες για την ίδρυση μικτών επιχειρήσεων για επενδύσεις συνολικού ύψους ECU 9.340.000, στους τομείς ξυλείας, επί μίαν ετοιμών ενδυμάτων, κλωστοϋφαντουργίας και παραγωγής αγροτικών προϊόντων. Τέλος με σκοπό την προώθηση του προγράμματος, υπογράφηκε νέα συμφωνία πλαίσιο Α.Τ.Ε. και Ε.Ε. και απεστάλησαν σε όλο το δίκτυο της τράπεζας νέες ενημερωτικές οδηγίες και έντυπα υποβολής αιτημάτων.

3. Ερευνητική και επιστημονική Δραστηριότητα.

Ουσιαστική επιβεβαίωση του αναπτυξιακού χαρακτήρα της Α.Τ.Ε. αποτελεί το υψηλής ποιότητας έργο της προαγωγής της επιστημονικής γνώσης για ζητήματα που αφορούν τον ευρύτερο αγροτικό και τραπεζικό χώρο. Πράγματι διαθέτοντας ένα πολυάριθμο εξειδικευμένο επιστημονικά στελεχειακό δυναμικό, η τράπεζα έχει δημιουργήσει τις προϋποθέσεις, για την διεξαγωγή ερευνητικού έργου και την δημοσίευσή του σε ειδικές σειρές εκδόσεων της ίδιας της Τράπεζας. Έτσι στη διάρκεια του προηγούμενου έτους δημοσιεύθηκαν οι ακόλουθες μελέτες:

"Οικογενειακά γεωργία και αξιοποίηση παραγωγικών πόρων. Μερικές πτυχές του προβλήματος".

"Διαρθρωτικά χαρακτηριστικά και παραγωγική δομή των αγροτικών εκμεταλλεύσεων".

"Το ζήτημα των Εθνικών Γαιών".

Επίσης σε ειδική σειρά εσωτερικής κυκλοφορίας, έχει ενταχθεί η μελέτη. "Συγκριτική ανάλυση και χαρακτηριστικά της ζήτησης στην

Ελλάδα και στις λοιπές χώρες-μέλη της Ε.Ο.Κ.", που ολοκληρώθηκε με την συνεργασία του ΕΛΚΕΠΑ, ενώ βρίσκονται υπό έκδοση οι εργασίες: "Ελληνική Γεωργία και Κοινή Αγροτική Πολιτική. Επιπτώσεις και Προσαρμογή".

"Οι υδατοκαλλιέργειες. Υφιστάμενη κατάσταση και προοπτικές".

Ε. Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ Α.Τ.Ε. ΣΤΟ ΑΜΜΕΣΟ ΜΕΛΛΟΝ (ΠΡΟΒΛΗΜΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ)

Κατά το χρονικό διάστημα της αναζήτησης υλικού και στοιχείων αλλά και με την επαφή που είχαμε με πελάτες-εργαζόμενους της Α.Τ.Ε. για την σύνταξη της εργασίας μας κατορθώσαμε να σχηματίσουμε σκοπούς της Α.Τ.Ε. Παράλληλα όμως γίναμε γνώστες και του προβλήματος-πρόκλησης που αντιμετωπίζει σήμερα η Α.Τ.Ε. και που η σωστή αντιμετώπισή του ή όχι θα σηματοδοτήσει την συνέχιση ή όχι της πορείας της Α.Τ.Ε. μέσα στο νέο τραπεζικό σύστημα που δημιουργείται. Έτσι πάντα μέσα από το υλικό που συλλέξαμε και από τις συναντήσεις μας με στελέχη-εργαζόμενους της Α.Τ.Ε. θα αναφερθούμε στο πρόβλημα αυτό καθώς και σε κάποιες προτάσεις-λύσεις για την αντιμετώπισή του.

Η διαδικασία απελευθέρωσης του Ελληνικού Τραπεζικού συστήματος, άρχισε να επιταχύνεται από το 1986, με αποκορύφωμα την πλήρη σχεδόν απελευθερωσή του στα πλαίσια της διαμορφούμενης ενιαίας Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αγοράς, από τις αρχές της τρέχουσας δεκαετίας. Η διαδικασία αυτή κατέδειξε διεθνώς την τάση δημιουργίας τραπεζών πολλαπλών δραστηριοτήτων δηλ. τραπεζών που παρέχουν ευρύ φάσμα προϊόντων, τα οποία παράγονται είτε από τις ίδιες τις τράπεζες, είτε από ανεξάρτητες θυγατρικές εταιρίες που χρησιμοποιούν τις τράπεζες ως πωλητές των προϊόντων τους.

Στα πλαίσια αυτά η Α.Τ.Ε. με το Νόμο 1941/91 μετετράπη σε ανώνυμη εταιρία και παράλληλα έχασε το μονοπώλιο της

δανειοδότησης του αγροτικού τομέα που διέθετε με βάση τον ιδρυτικό της νόμο του 1929.

Η απελευθέρωση του τραπεζικού συστήματος σε συνδιασμό με την απώλεια από την Α.Τ.Ε. του εκ του νόμου μονοπωλίου δανειοδότησης του γεωργικού τομέα, την υποχρέωσε να αντιμετωπίσει έντονο ανταγωνισμό, όχι μόνο σε τομείς όπου είχε μικρή εμπειρία και παρουσία, αλλά και στον τομέα όπου είχε η ίδια μέχρι πρότινος την αποκλειστικότητα. Οι ανταγωνίστριες τράπεζες, εισερχόμενες στον αγροτικό τομέα, έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τους καλύτερους πελάτες της Α.Τ.Ε από τον αγροτικό χώρο.

Η Α.Τ.Ε. είχε μπροστά της την αντιμετώπιση ενός προβλήματος, προκειμένου να αποφύγει τη συρρίκνωση, την περιθωριοποίηση και σε επόμενο στάδιο πιθανόν τον αφανισμό της. Έτσι οι προτεινόμενες λύσεις-άξιες δράσης της Α.Τ.Ε. είναι:

- Σταθερή αναπτυξιακή πολιτική με έμφαση και ένταση της προσπάθειας στον παραδοσιακό χώρο της γεωργίας, τόσο για τον μεμονωμένο αγρότη όσο και σε ότι αφορά την συνεργασία με τις Συνεταιριστικές Οργανώσεις.
- Ολοκληρωμένη εξυπηρέτηση για κάθε επενδυτή, για κάθε πελάτη ανεξάρτητα από μέγεθος και κλάδο, με λύσεις προσαρμοσμένες στις ανάγκες και προσδοκίες του, σε ένα εκτεταμένο δίκτυο καταστημάτων με σύγχρονες τραπεζικές υπηρεσίες που διακρίνονται από την ποιότητα συνεργασίας μέσα σε ένα κλίμα εμπιστοσύνης και σιγουριάς.
- Επενδύσεις που στοχεύουν στη συνεχή αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού με ταυτόχρονη οργανωτική και λειτουργική αναδιάρθρωση

των Υπηρεσιών της τράπεζας για την καλύτερη αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων των νέων τεχνολογιών.

Η υλοποίηση του ανωτέρω τριπτύχου αποτελεί μονόδρομο για την Α.Τ.Ε. που επιβάλλεται από μία σειρά λόγου όπως:

1. Ο σημερινός αγρότης-επιχειρηματίας μικρή σχέση έχει με τον αγρότη του '50 ή '60. Δεν περιμένει πιά από την τράπεζα καθοδήγηση και τεχνογνωσία. Οι ανάγκες του και η συμπεριφορά του δεν διαφοροποιείται σημαντικά από αυτή του επιχειρηματία, του μικρομεσαίου, του εισοδηματία. Σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον αν δεν βρεί αυτά που θέλει στις προσφερόμενες από την Α.Τ.Ε. υπηρεσίες θα προσφύγει στον ανταγωνισμό ο οποίος τα προσφέρει.
2. Για να μπορεί η Α.Τ.Ε. να είναι ανταγωνιστική και να διατηρήσει τους πελάτες της στον αγροτικό τομέα θα πρέπει να είναι αυτοδύναμη και να διαθέτει τα απαραίτητα μέσα (αύξηση κερδοφορίας και χρηματοδοτικών πόρων από καταθέσεις).
3. Εγγύηση για την συνέχιση από την Α.Τ.Ε. της εξυπηρέτησης του αγροτικού τομέα μακροχρόνια, αποτελεί η ανταγωνιστικότητα της τράπεζας και όχι τα βραχυχρόνια θεσμικά μέτρα.

Κλείνοντας θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι η Α.Τ.Ε. θα πρέπει να κάνει πράξη το βασικό αξίωμα ως επιστήμη της Διοίκησης των επιχειρήσεων, σύμφωνα με τα οποία ένας οικονομικός οργανισμός ή θα προσαρμοστεί προς το περιβάλλον και συνεπώς θα επιβιώσει η διαφορετικά το περιβάλλον θα τον αποβάλλει. Και επειδή η Α.Τ.Ε. έχει να συντελέσει σημαντικό έργο για την ανάπτυξη και εκσυγχρονισμό της αγροτικής μας οικονομίας είναι υποχρεωμένη να προσαρμόσει τις δραστηριότητές της έγκαιρα στο διαμορφούμενο

τραπεζικό περιβάλλον ώστε να μπορέσει να συνεχίσει απρόσκοπτα το δημιουργικό της έργο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Η συλλογή των στοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν για την συγγραφή της πτυχιακής εργασίας μας, έγινε από έντυπα, εκθέσεις και δημοσιεύματα που συλλέξαμε από το Κεντρικό κατάστημα της ΑΤΕ καθώς και από διάφορες διευθύνσεις της και την βιβλιοθήκη αυτής.

